

UMEAREN LAGUNA

IRAKURTZEN IKASTEKO
BIDERIK EREZENA

LOPEZ-MENDIZABAL'DAR IXAKA

135

M-3213

A.T.V.

R-122

135

UMEA REN

LAGUNA

ESTADO DE CALIFORNIA

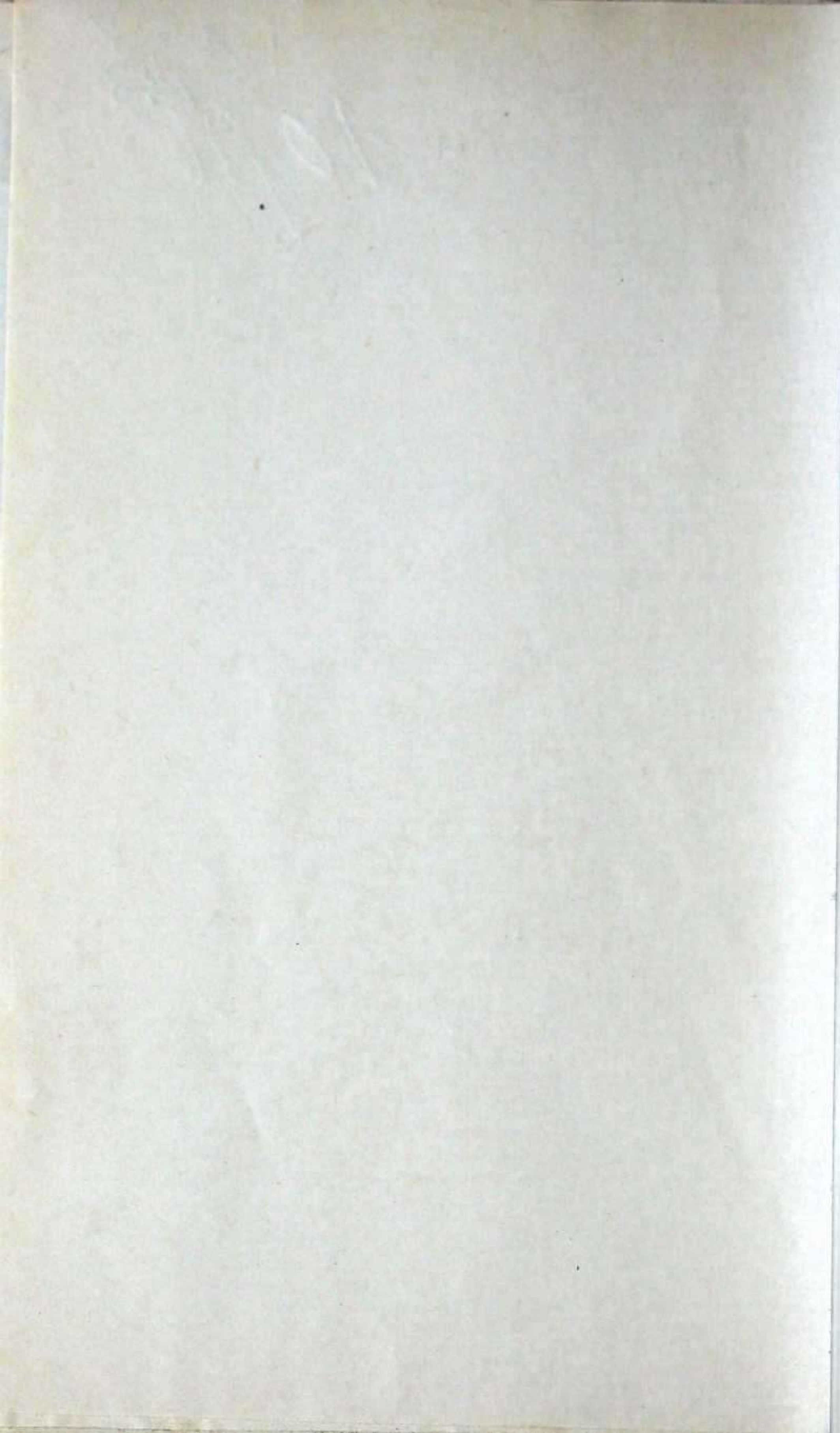
DEPARTAMENTO DE INGENIERIA

DE AGUAS

DE AGUAS

DE AGUAS

ESTADO DE CALIFORNIA

11-3213
R-122

LOPEZ MENDIZABAL'dar IXAKA

U M E A R E N

L A G U N A

EUSKO-IKASKUNTZAK ARGITALDUA

IRAKURTZEN IKASTEKO

- BIDERIK EREZENA -

Txiki'ren marazkiak.

BIGAREN EGIÑALDIA

1931.—Tolosa'n—Lopez Mendizabal'enean

IRAKASLEARI OÁÁAK

Aufak irakurtzen ikasi ala, idazten ikasi bear du. Argatik asi zaite aufari lenbizi izki edo letra aundiak irakufi-azten eta, bide batez, emen ipiñi ditugunen alik eta antzekoenak egin-arazten, gure ustez efezenak diralako. Makil utsaz egiñak dira, ta umeak mafeztu edo dibujatu bezela egin bear dituzte.

Ortarako esku-izkiaren antzekoa aukeratu degu, eskuzkoa gero, efezago, al dan laisteren egin dezan.

Izki edo letra aundiak ikasi ondoren, txikiak erakutsi ditezke.

Ondoren, ofi batzuek esku-idazketaz egiñak ipiñi ditugu. Aukeratu degun esku-idazketa au efeza da eta laister ikastekoa.

Eta, azkenik, beste ofialde batzuek beste erabateko izki edo letran egin ditugu, aua era oetara ere oitu dedin

15'gañen ofian ipiñi ditugu AÁ, EÁ, IÁ, OÁ, UÁ, Á gogoñaz Euskaltzaindiaren iritziaz AR, ER, IR, OR, UR, R biguñaz naikoa izanañen, bañan era artara idatzi ditugu umeai ots gogor ori obeto erakusteko.

A E O U I

a e o u i

AU EU AI EI OI UI

au eu ai ei oi ui

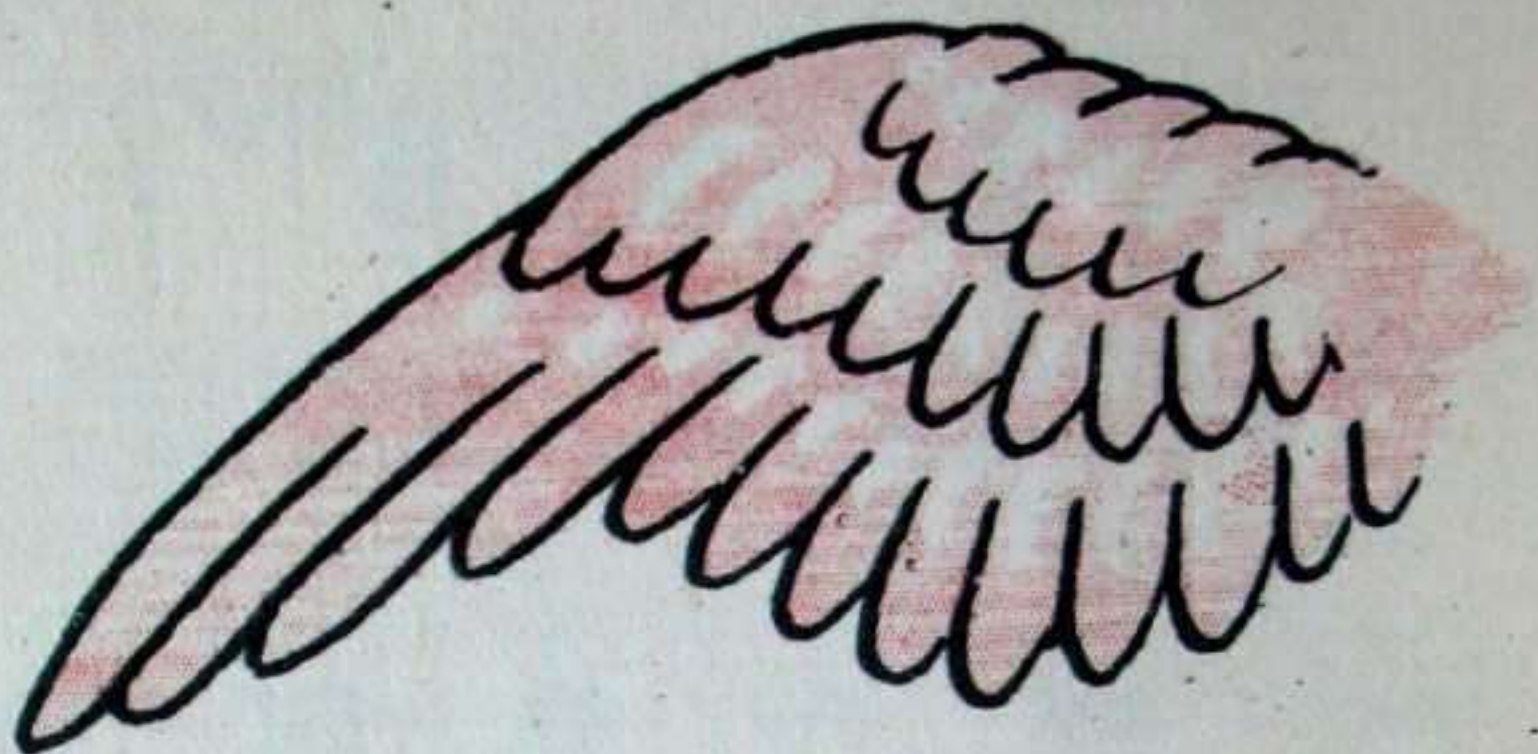
Aa Ee Oo Uu Ii

Ue Oa Iu Ao Ea

Eo Ia Ua Oe Ae

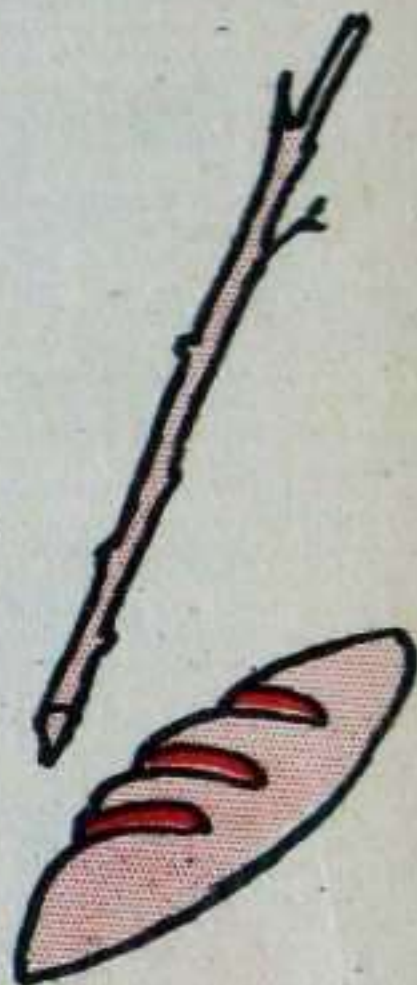
Y y

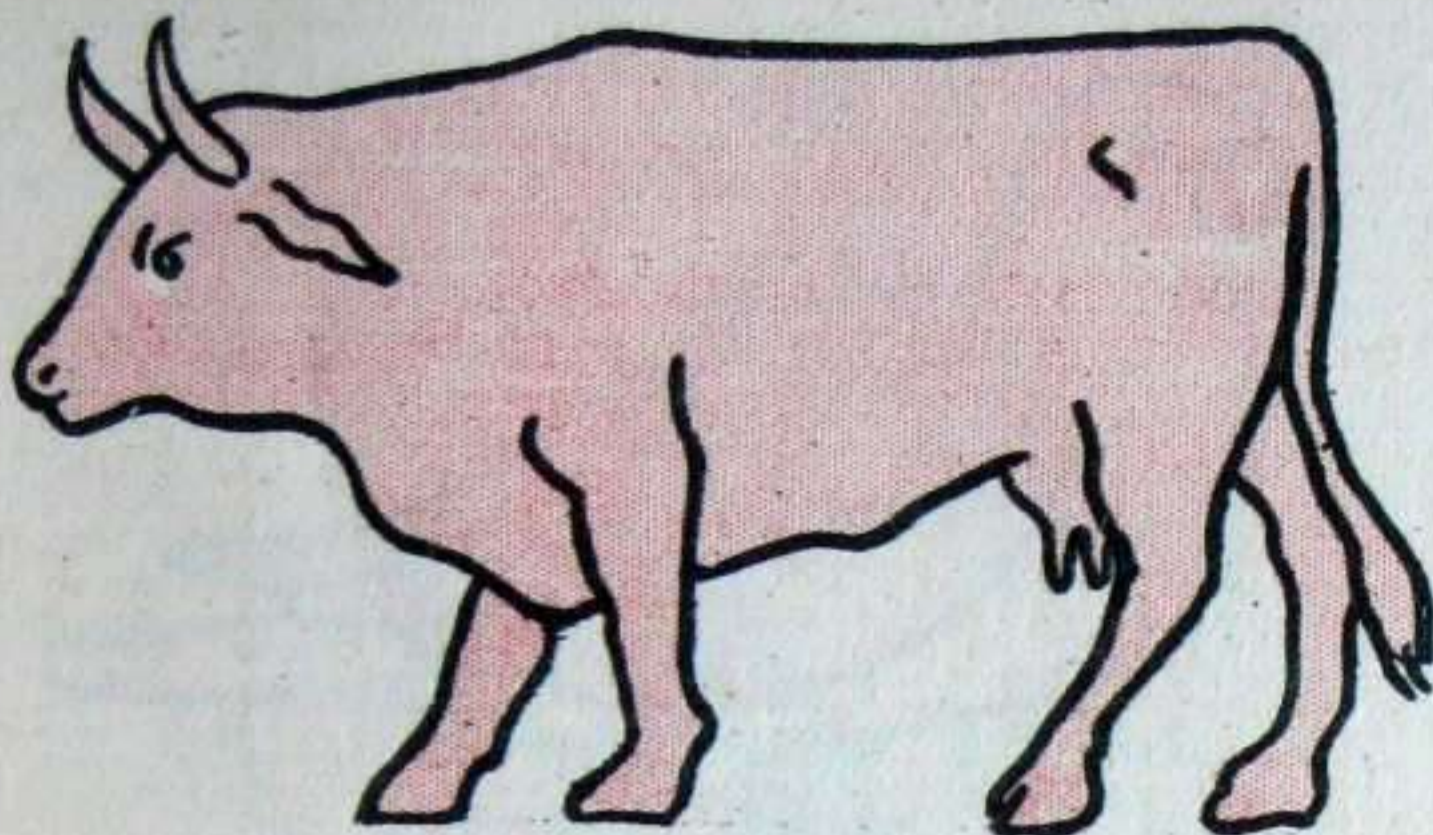
Ya Ye Yo Yu Yi

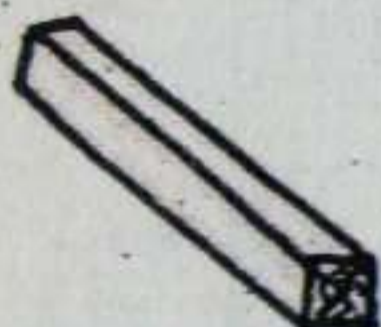
EGO

GO GA GE GU GI
go ga ge gu gi
A-GA, E-GA, A-GO
E-GI, I-GO, O-GI
GAU, GEI, GOI
GAYA, GO-YA
O-GEI O-GI GE-YE-GI.
GOI-GOI I-GO.
GO-GO GE-YA-GO.

BEI

BA BE BO BU BI
ba be bo bu bi

A-BE, E-BI, O-BE

I-BAI, A-BO OBI

BI-GA, BE-A, GA-BA

BE-YA, I-BA-YA

GOI-BE O-GEI A-GA.

BE-GO, GO-GO-GA-BE.

BAI, O-BE BEI AU.

USO

SA SE SO SU SI

sa se so su si

SA-GU, SE-GA, E-SI

BE-SO, SU-A, A-SI

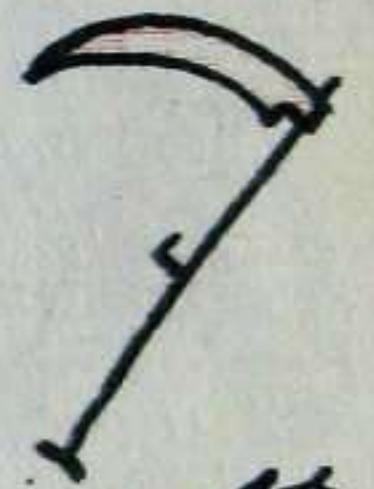
AI-SA, SA-BAI, BA-BE-SA

BA-SO SA-SI-GA-BE-A.

SU-GE O-SO GO-SE-A.

O-SA-BÀ, SEI BI-SI-GU.

O-SO A-SE-GA-BE.

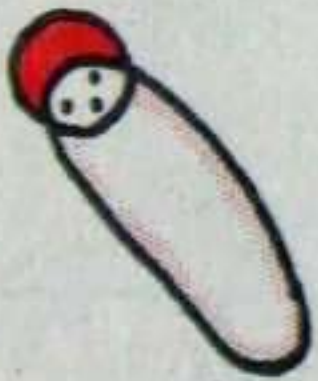

AMA

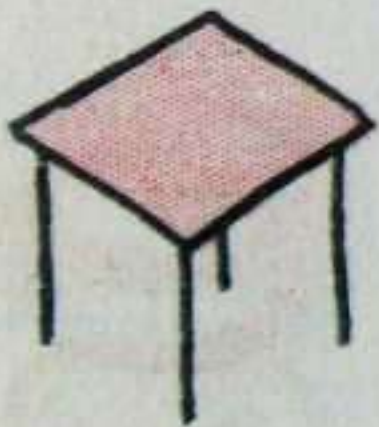

MA ME MO MU MI
ma me mo mu mi

A-MU, E-ME, U-ME

MA-MI, MU-GA, MU-GI
MU-SU, SU-MA, SEI MAI.
MA-YA, A-MA-YA.

A-MA-BI U-ME A-SE.
A-MA-SEI SE-ME GO-SE.
O-GI MA-MI-GA-BE-A.

ZUBI

ZU ZA ZE ZI ZO

zu za ze zi zo

A-ZI, E-ZE, E-ZA, E-ZI

ZA-GI, ZA-MAU, ZAI, ZI-ZA

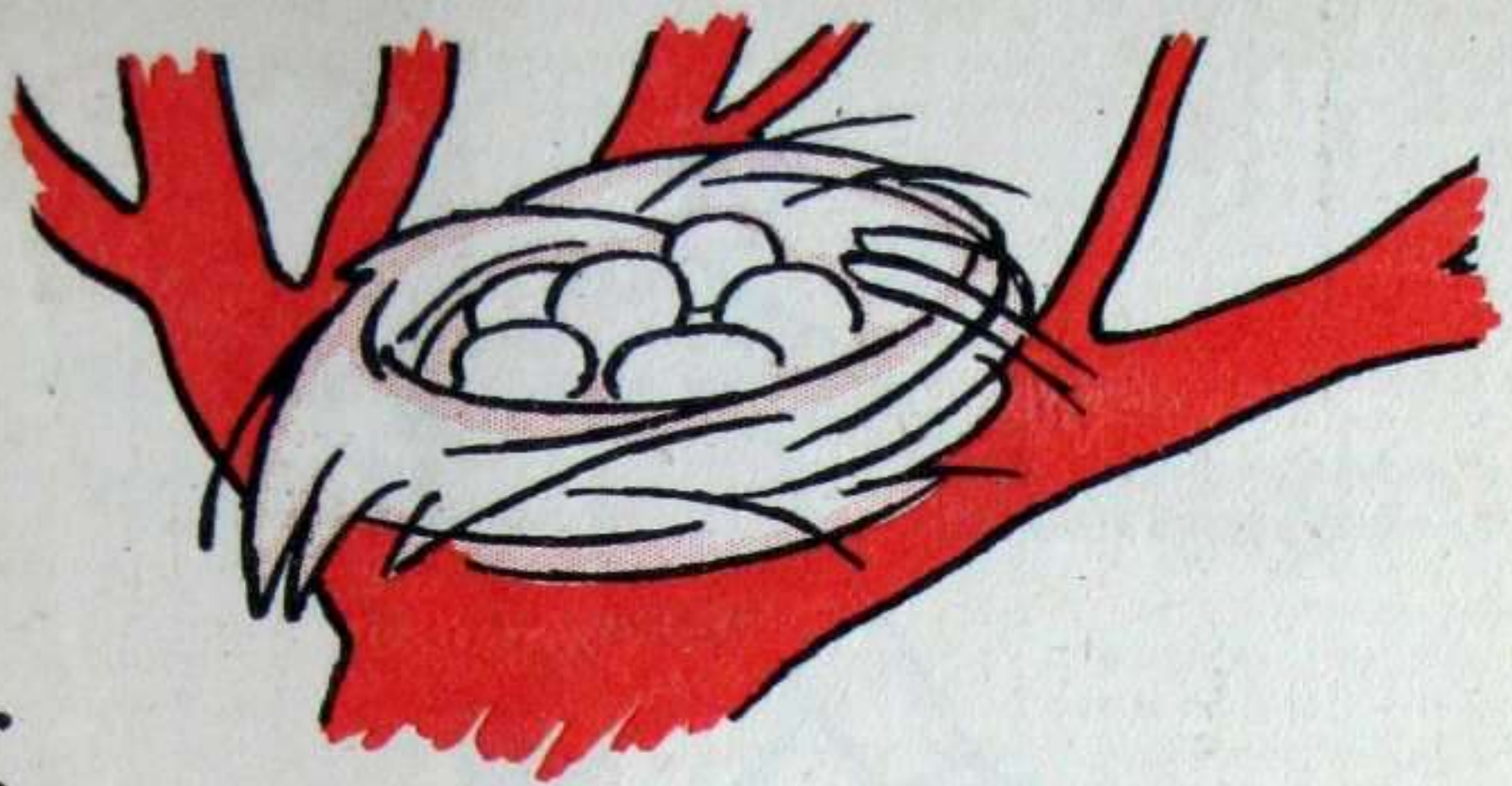
ZU-ME, ZI-MA, ZU-ZI

BI-ZI ZAI-GU ZO-ZO-A.

E-GO-AI-ZE-A A-ZI ZAI-GU.

U-GA-ZA-MA BI-ZI ZAI-ZU.

KABI

KE KU KI KA KO

ke ku ki ka ko

KA-KO, KE-A, BE-KO-KI

BI-KO, BE-KO, GOI-KO

KA-YA, KA-YO, ZO-KO

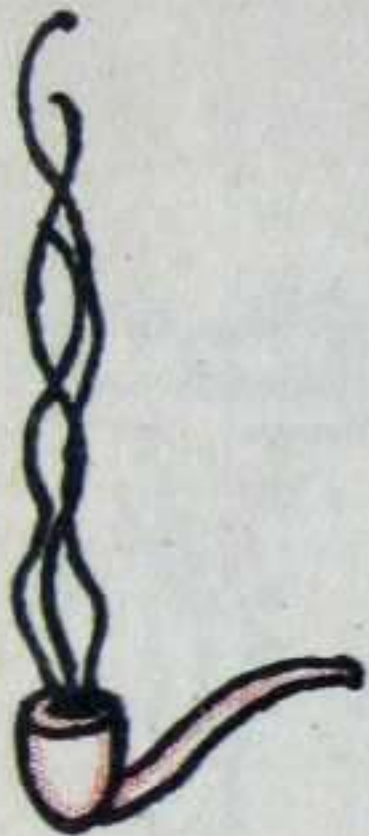
KI-O, KI-MU, MA-KO

A-MAI-KA GI-ZA-KU-ME.

GOI-KO KU-KU-A KU-KU-KA

KA-BI-KO U-SAKU-ME-A.

GOI-ZE-KO AI-ZE GO-ZO-A.

GIZONA

NA NU NE NO NI

na nu ne no ni

O-NE-NA O-SA-SU-NA.

O-GI BI-GU-NA NA-YA-GO.

E-NE A-NAI O-NA.

NE-KE-GA-BE BI-ZI NAI.

NA-GU-SI O-SO O-NA.

I-BAI-KO ZU-BI ZU-ZE-NA.

O-GI-A NAI NU-KE.

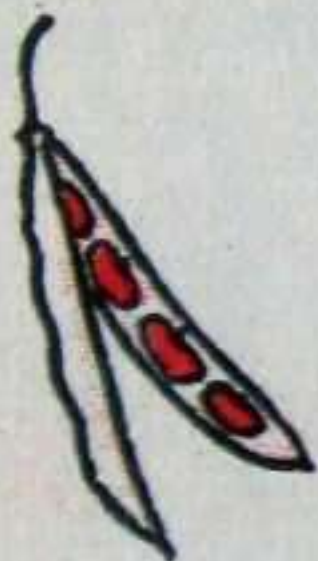
LAYA

LA LI LE LU LO

la li le lu lo

LA-SAI-LA-SAI LO.

A-LA-BA AU-LA DU.

LE-KU ZA-BA-LE-NA.

ZU BE-ZE-LA-KO SE-ME Q-NA

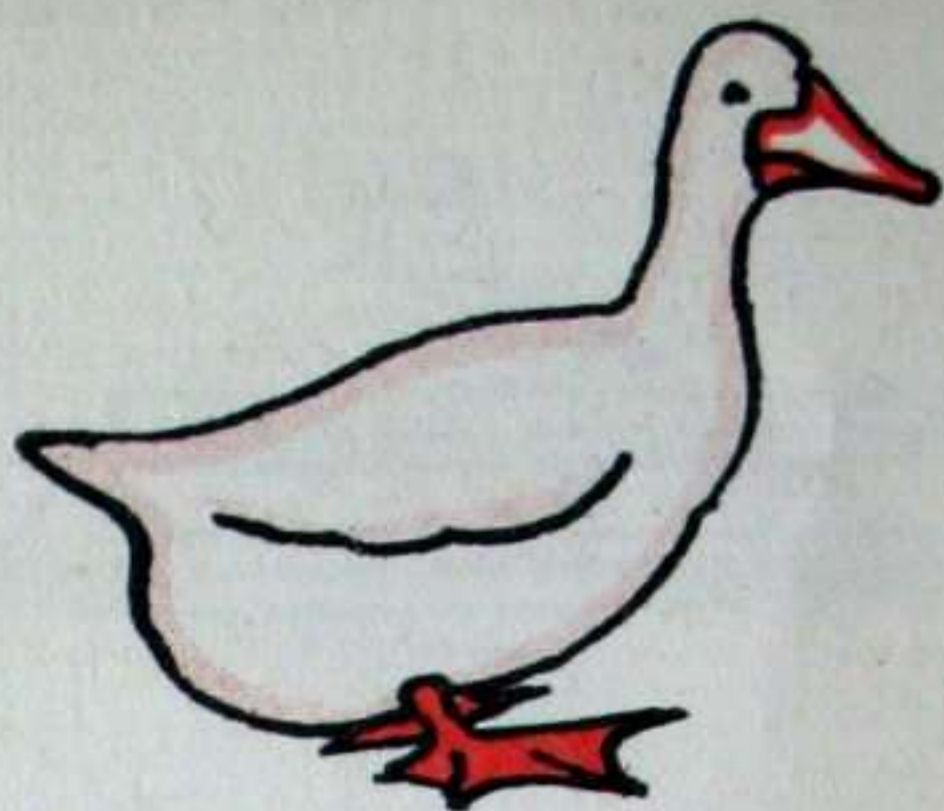
LE-YO-KO A-MO-NA.

LEI-ZA-ZU-LO LU-ZE-A.

LE-KA GO-ZO BI-GU-ÑA.

ZU-BI LU-ZE ZA-BA-LA.

ATE

TE TU TA TI TO

ti ta te to tu

AI-TA, AI-TU, OI-TU

AU-TU, TO-KI, KI-TO

KA-TU-A I-TO ZAI-GU.

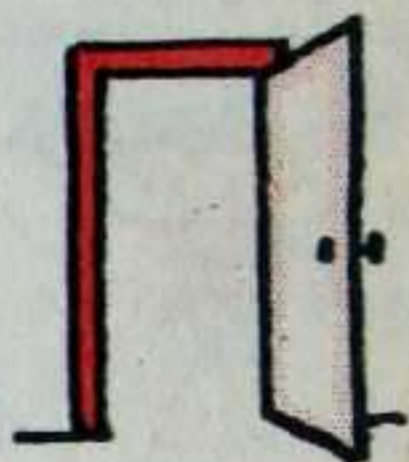
TO, BE-TE-TA-KO ZA-TO-A.

ZA-TI-TU ZA-YO-ZU TA-LO-A

GOI-KO A-TE E-TA A-TA-KA.

BE-TI-BE-TI-KO O-SA-SU-NA.

NE-KA-NE-KA-TU-A NA-GO.

BIDE

DI DA DE DO DU
da do du di de

AI-TA DEI-KA DA.
BI-DE-A SU-MA-TU DE-GU.
NAI-KO O-DO-LA BA-DU.
LO-DI-LO-DI-TU-A DA-GO.

DA-NA-DA-LA O-NA DA.
I-DI-A E-MA-NA DU.
NE-KA-TU-A ZE-GO-E-LA DI-O

ZAPI

PA PE PO PU PI

pi pe po pu pa

PI-PI, O-PO, LE-PO, PU-PU.

BAI U-ME PO-TO-LO-A.

PO-LI-KI PO-LI-KI I-BI-LI.

BAI PE-LO-TA PO-LI-TA.

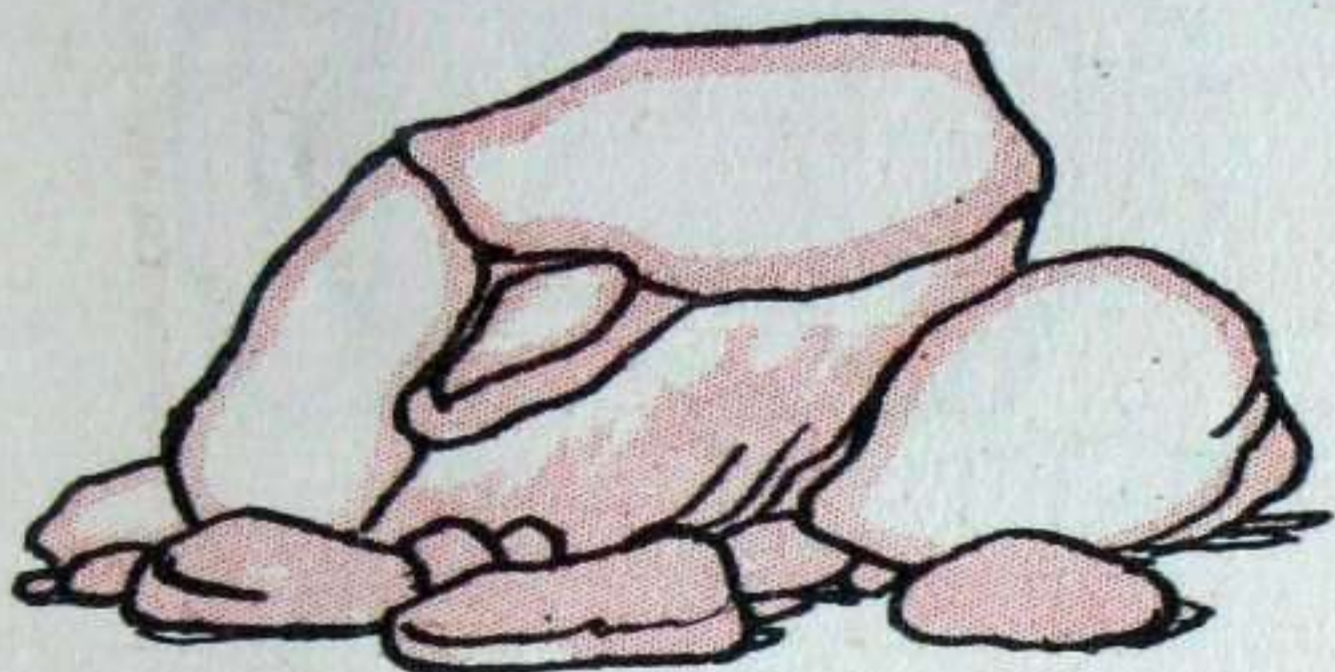
PA-ZI-KO KOI-PE LO-DI-A.

SEI PA-GO TA BI PI-KO.

TO-KI E-PE-LA DA AU.

PO-ZA TA A-LAI-TA-SU-NA.

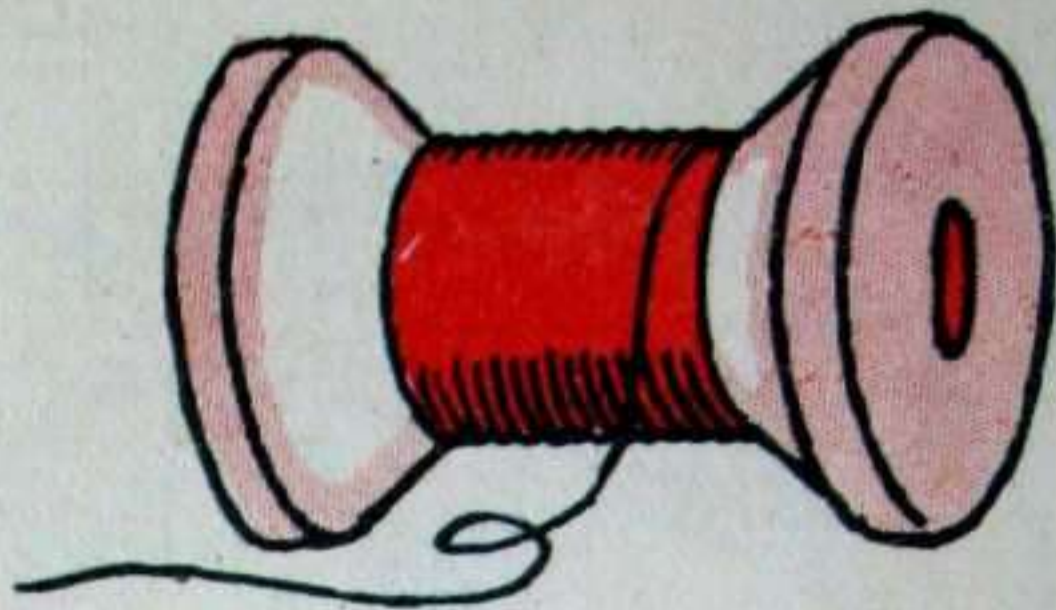

AŘÍ

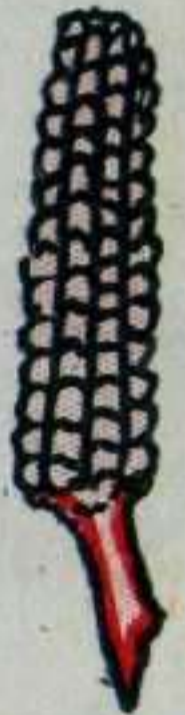
ŘÍ ŘA ŘE ŘO ŘU
I-ŘI-PA-ŘE A-ŘO-A-ŘO.
LA-ŘU GO-ŘI GO-ŘI-KO-A.
ZO-MO-ŘO I-ZU-GA-ŘI-A.
LA-ŘI-LA-ŘI E-TO-ŘI DA.
AŘ EŘ OŘ IŘ UŘ
LUŘ LE-GOŘ E-TA A-ŘO-A.
AUŘ E-DEŘ ETA LEŘ-DE-NA.
GO-NA GO-ŘI-A DA-KAŘ.

ARI

RI RA RO RU RE
A-RA I-RE A-RA-NA.
A-GU-RE A-RA-GI GA-BE-A.
AU GAU-GI-RO BE-RO-A.
GO-RA GU-RE GO-GO-A.

AR ER OR UR IR
AR-GI-AR-GI DA-GO.
ER-BI ER-NA-YA.

AR-TO E-TA AR-BI-A.
UR GAR-BI-GAR-BI-A.

OĀLAR, OĀLO

Īe Īi Īo Īa Īu

Īā Īī Īē Īō Īū

B b, D d, G g, L l, R r, T t

I-bi-Īe-ra po-Īi-ta du.

Bi-Īā-tu-ta-ko ma-ki-Īā.

I-ku-Īu-ko mo-fo-Īo-a.

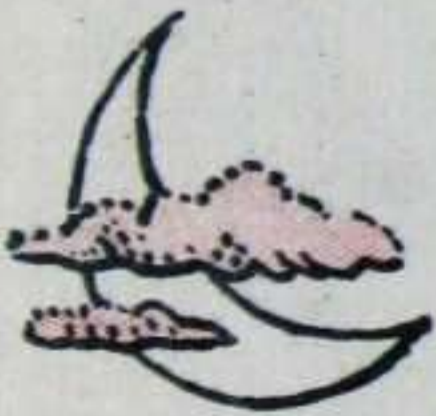
Ur bi-Īā su-Īā da-ra-ma.

Zi-Īā-ŕā be-ze-la-ko i-Īe-a.

I-Īā-be-te o-so-a i-bi-Īi da.

I-Īar-gi-a i-Īu-na da-go.

Ba-so-Īo au i-Īā da-go.

IÑUDE

ÑU ÑE ÑI ÑO ÑA
ña ñe ño ñu ñi

A-gi-ñe-ta-ko mi-ña du.

Zu-re se-ñi-de-a a-pa-ña da.

I-ño-ra i-bi-li-e-zi-ña du.

A-ri-ña, bi-gu-ña ta li-ra-ña.

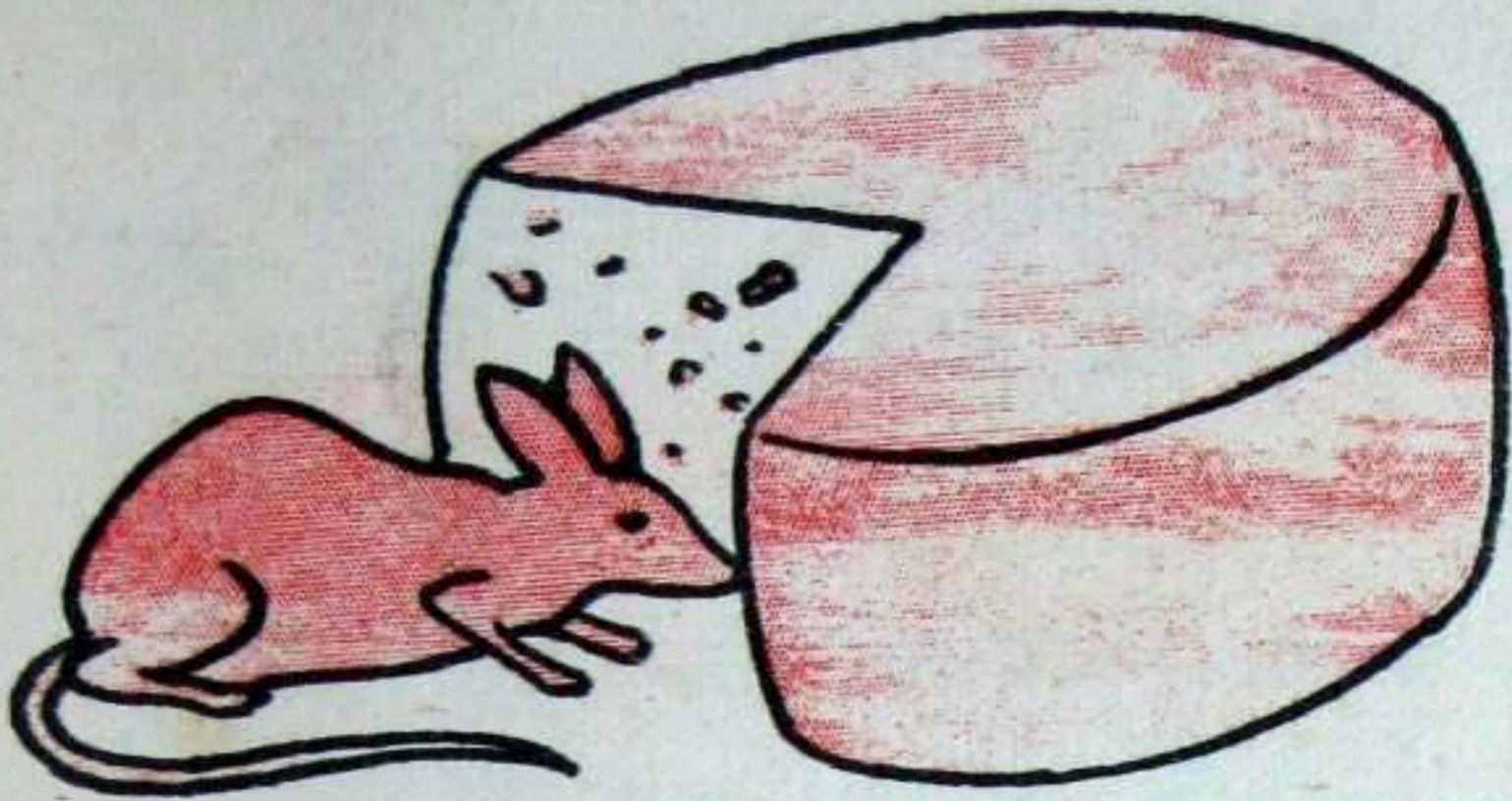
Au ba-ño sa-mi-ña-go-a.

Ga-ñe-ko la-ñu i-lu-na.

Au a-ña be-ra ba-da.

A-gi-ñe-ta-ko o-ña-ze-a.

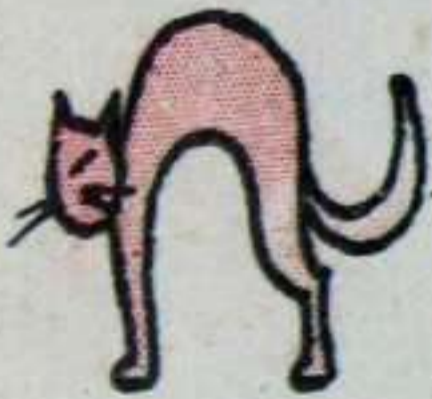

XAGU

Xa Xe Xo Xu Xi
xe xa xu xi xo

Be-gi-ko xa-ka-ra ba-ño o-
ke-ra-go-a.

Ga-xo-tu-ta ka-ra-xi-ka a-ri
da.

Xi-mur-xi-mu-ra da-go.

To-ri mu-xu, ne-re mai-te-a.

Ai-xa i-ra-ba-zi di-o.

Xo-mo-ro lu-xe ta me-da-ra.

Au a-ra-gi xa-mu-fa.

Ma-ta-xa ba-ño go-xo-a-go-a.

Xa-gu mu-tur xu-xe-na.

Po-to-ko u-ra i-xu-ri za-yo.

Te-ĭa-tu-ko i-tu-xu-ra.

U-me au go-xo-za-le-a da.

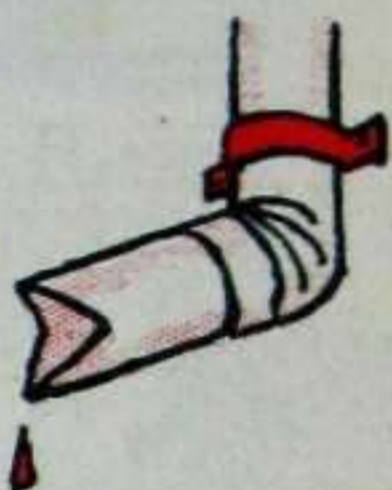
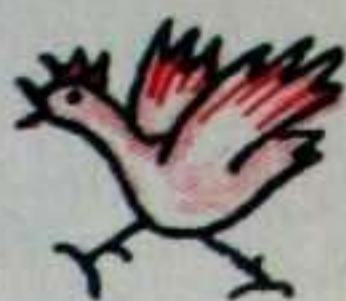
Gu-re mo-xi-ña o-so o-na
de-gu.

Za-ku-řa a-xa-tu di-gu-te.

A-xo-la-ka-be-a du se-me-a.

I-xo, u-me zi-ta-la.

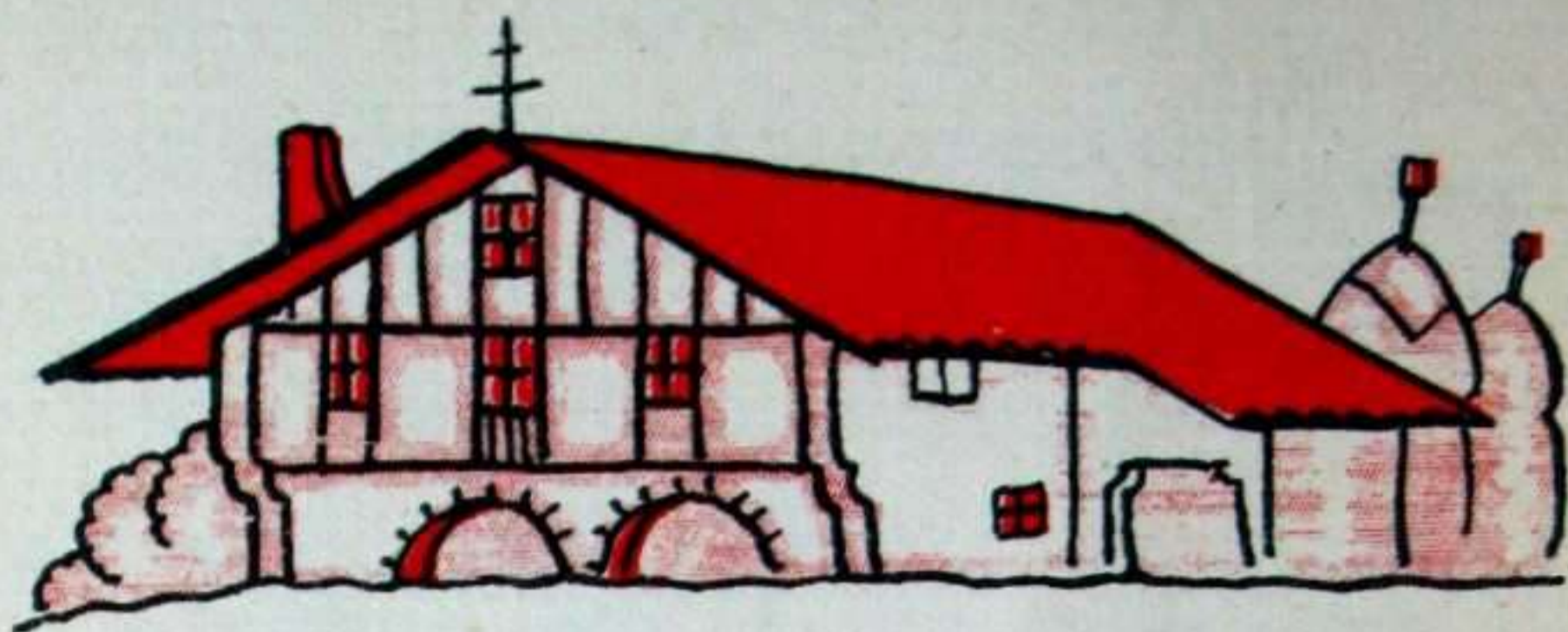
Gu-re o-ĭo-a u-xa-tu di-gu-te.

ESKU-IDAZKETA

A a = a a
B b = B b
D d = D d
E e = E e
G g = G g
I i = I i
J j = J j
K k = K k
L l = L l
L̄ l̄ = L̄ l̄
M m = M m
N n = N n
Ñ ñ = Ñ ñ
O o = O o

P p = P p
R r = R r
R̄ r̄ = R̄ r̄
S s = S s
T t = T t
T̄ t̄ = T̄ t̄
TS ts = TS ts
TX tx = TX tx
TZ tz = TZ tz
U u = U u
X x = X x
Y y = Y y
Z z = Z z

Ξ Ξ Ξ Ξ

Ξα Ξι Ξυ Ξο Ξε
τι τε τα το τυ

Ξο-κο-κο ε-τε-το τυ-
ρι-α.

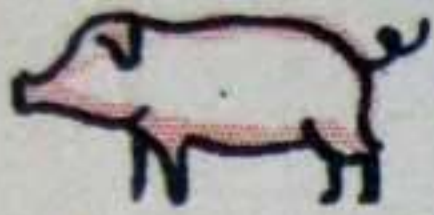

Ξο-ρι τι-κι-α το-
ρο-τι-σ-κα.

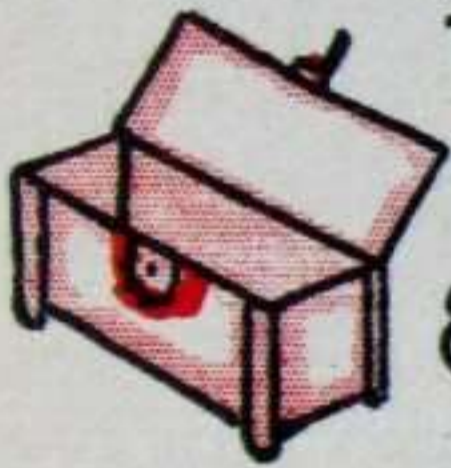
Ξα-βο-λα-το τι-κι τα
τυ-κου-να.

Ξ-τε-α-τα-δι-κο τα-κυρ
τα-τυ-α.

Ʒxo-txe-ko txe-pe-txa.
Ʒxe-ri ta txe-ko gu-txi.
Ʒxi-to bi txi-u-txi-u-ka.
Ʒ-txa-so a-ro-a txo-ra-
bi-a-tze-ko txa-ra da.

Ʒxi-gu txi-ki-a txi-o ta
txi-o a-ri da.
Ʒ-txe-ko txi-mu-txa txa-
ra da.

O-so txo-ra-tu-ta da-go.
O-ri u-me txe-pe-la.
Aur o-ri txa-txu-a da.
Ʒxi-ma da-ri-o-la e-to-ri
da.
Ʒxa-pe-la txi-ki-txo-a
de-zu.

Artzai

Ƨze Ƨzu Ƨzi Ƨzo Ƨza
tze tzo tzu tzi tza

A-ma, e-ka-tzu mu-xu.
Ba-ye-tza a-tze-ne-ko e-
ma-na du.

Ƨa-tza zu-ri-zu-ri-a da.
Bi-zi-tza u-tzi du a-tzo.

Zu-re e-txe-a zor-tzi-
ga-re-na da.

È-lu-řa ta i-zo-tza a-ri
da.

È-me-re-tzi ba-ra-tza
di-tu.

Š-řa-tza o-šo zo-řo-tza
da.

La-ga-tza ba-ño i-lu-na-
go-a.

Š-bai-ertze-ko zu-mi-tza.
È-tzi e-man-go di-o e-ze-
tza.

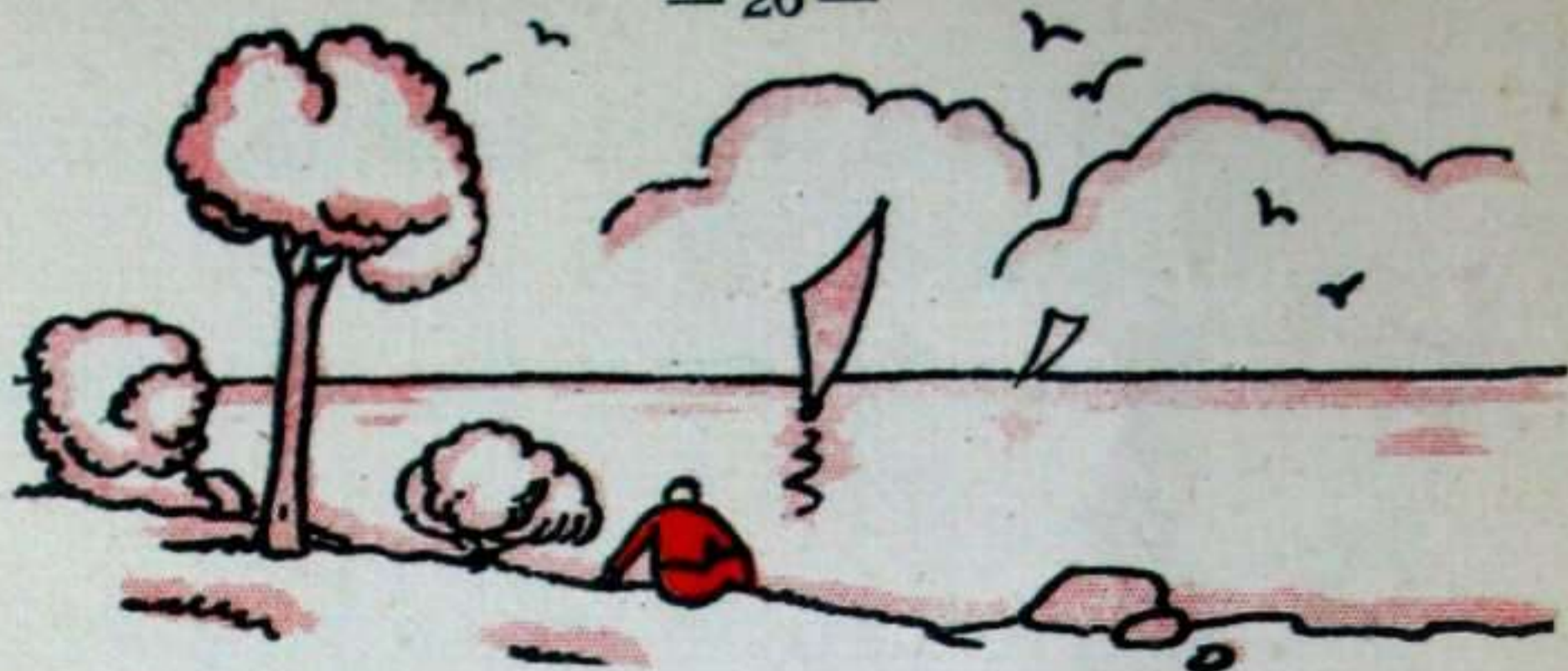
Au e-kai-tza, au zo-ri-gai-
tza.

Gauri-ka-tza e-ka-ři di-
gu-te e-txe-ra.

Be-tor-tza e-ro-ri za-yo.

A-tzo-ko e-gu-na go-go-
ra-tze-ko-a da.

Jtsa so

Ƨse Ƨsa Ƨso Ƨsi Ƨsu
tsa tsu tse tso tsi

Ƨo-ki au a-ri-tsu-a da.
O-na i-sa-tsa ta eu-tsi
za-yo-zu.

Ba-ra-tza-ko a-ra-na i-
tsa-tsi da.

Bi-de-ko au-tsa da-kar-gu.
A-tso-a-ri go-na au-tsi di-o.
E-ra-tsa be-ar da au-tsa
ja-so-tze-ko.

Kai-ku au u-tsa da-gσ.
σ-σσ be-ri-tsu-a da be-ra.
Bi-σ-tza gσ-gσ-tsu-a du.
Ba-σσ-kσ zu-ai-tzen a-
ba-rσ-tsa.

Si-tsa u-ga-ri da-gσ.
σ-tσσ-ai-ku-si de-gu.
I-tsa-σσ-aba-re-tsu da-gσ.

Ḑasa

Ḑi Ḑa Ḑe Ḑu Ḑo
ja jo je ju ji

Ḑe-txi ta be-ra jo-a-na da.

Ḑa-so ta or ja-ri du.

So-ñe-ko-a jo-si di-o.

Ḑa-te go-go-ra e-gi-ña da.

Ḑo ta jo ja-rai-tu du.

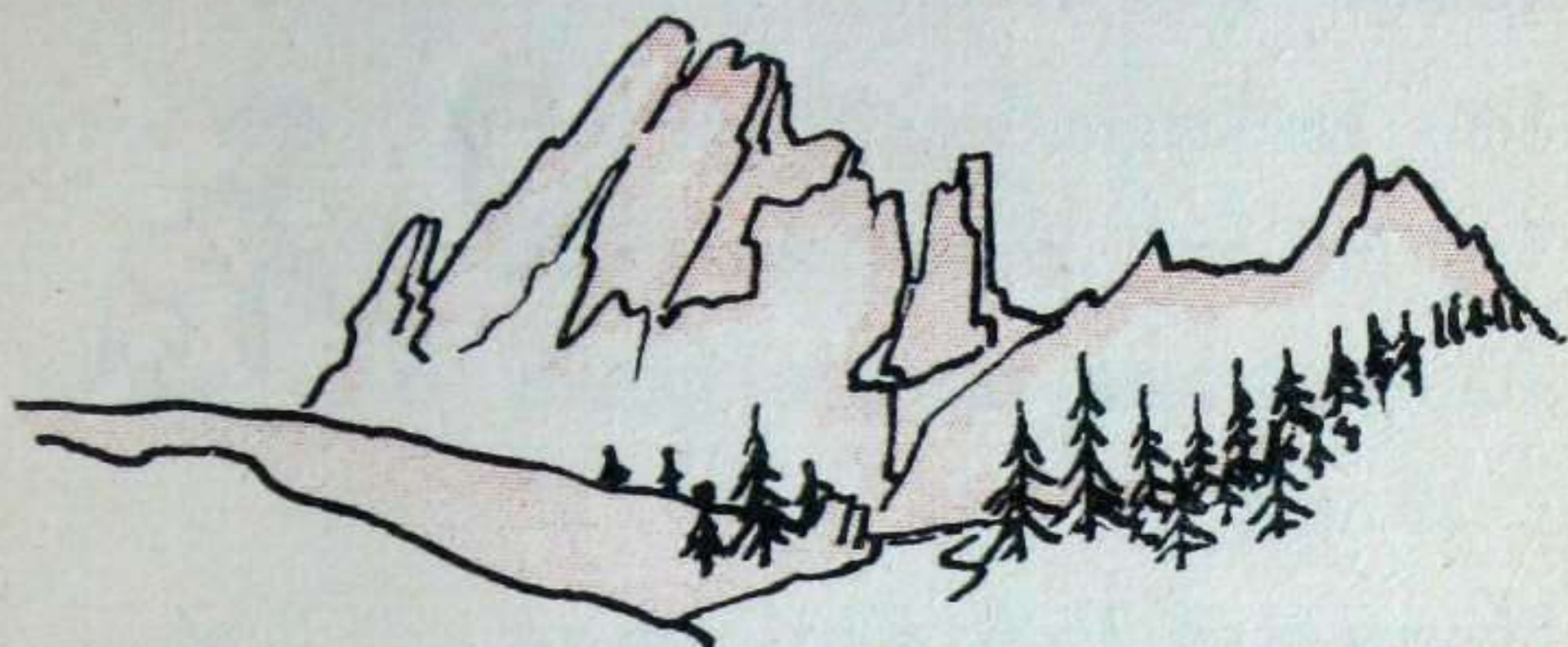
So-ñe-ko ja-to-ra da-kañ.

E-bi-ja-sa go-go-ra a-ri da.

Ḑe-kita be-re-a-la jo-a-na da.

Bi-ar ja-ye-gu-na de-gu.

TONTOR

TI TO TA TU TE

te ti to tu ta

Tō-to-a-ri ma-te-ma-te e-gi-
o-zu.

Tō-ta e-do pa-ta-ra txa-ra da.

Ta-ka-ta-ka u-me-a di-jo-a.

Txo-ri ta-ta-ra, txi-o-ka ta-
ta-ra.

Ne-re ma-te ku-tu-na.

Ā-pa ĩa-pa joan da.

U-me ĩi-ki-ĩi-ki-a.

Lau ĩa-ka-ĩe-ko jo di-tu.

Īar-ĩar-ĩar be-ti a-ri da.

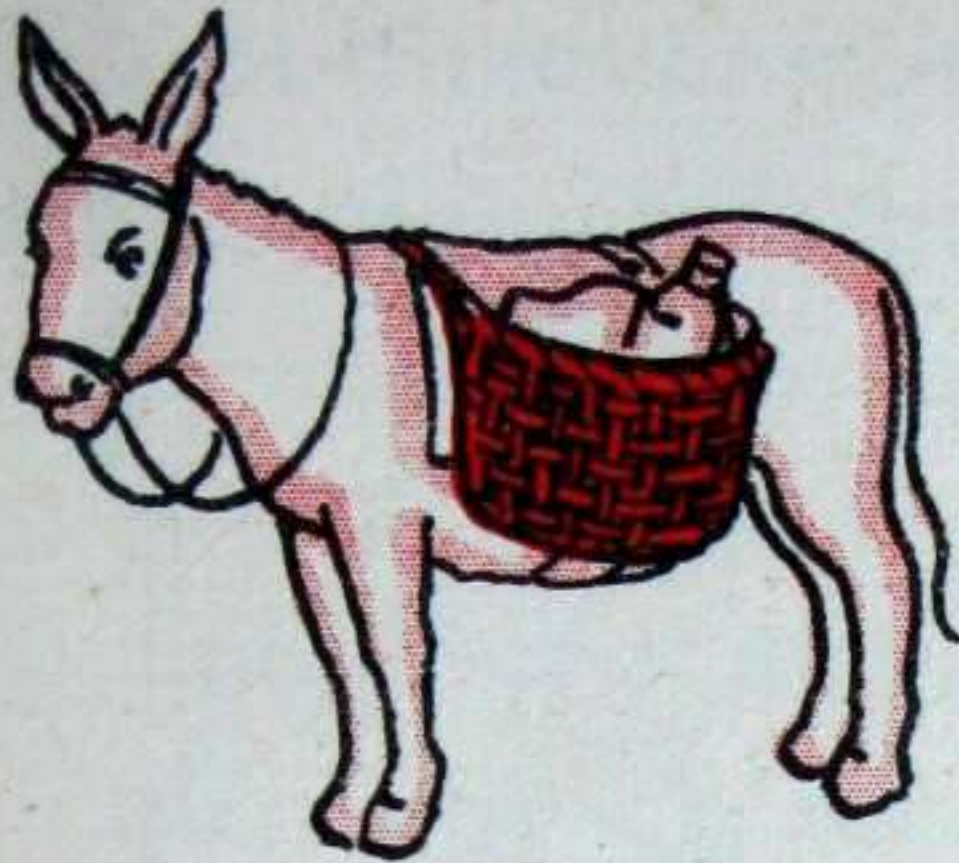
Īau-ĩau-ĩau txa-kur-txo-a a-
ri da.

U-me-a-ri ĩa-ĩi e-gi-yo-zu.

Aur-txo-a o-so po-li-ĩa du.

ASTO

As Is Es Us Os
es os is us as

Bi as-to os-ti-ko-ka.

Kas-ka-ře-ko e-de-řa ar-tu
du.

Kas-ke-ta as-ko di-tu.

Kis-ki-kas-ka jo du.

As-te-ar-te ta os-ti-ra-le-ko
ja-ya.

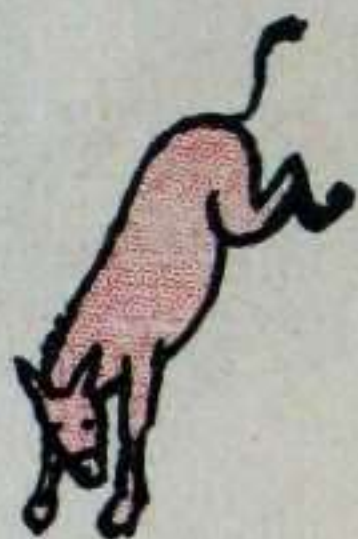

As-te o-so-a jai e-gi-ña da.

As-nas lu-ze-ko mu-ti-ĭa da.
Es-keř-ga-be-ko gi-zo-na ze-
ra.

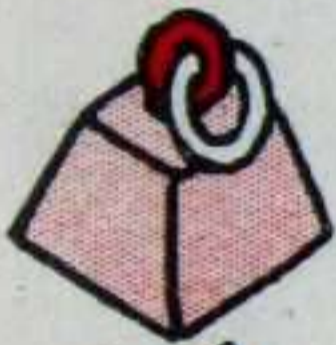
As-mo o-ri ar-tu-a du.
Bus-ti-bus-ti-a e-to-ří da.
Es-ku-mu-tur go-go-řa du.
U-pe-la us-tu du-te.
Os-to-a u-ga-ri da-tor.
Pus-ka-tu e-ta aus-tu du.
Es-tu-es-tu i-bi-ĭi da.
O-so es-ne-za-le-a na-tzai-
zu.

E-ka-tzu bos-te-ko o-ri.
Gu-zi-a si-nis-tu di-o.

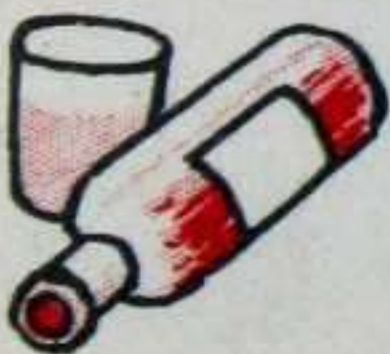
AIZKOLARI

Ez Uz Iz Oz Az
ez az oz uz iz

Bi-dez-bi-de e-to-ri-ko da.
Az-pi-ko e-txe oz-pe-la.
Aiz-pa o-so biz-ko-ra du.
Gauz au az-tu-na da.

Bu-ruz be-ra e-ro-ri da.
Aoz-pe-z e-tza-na da-go.
Ez ur e-ta ez ar-do.

Oz-gi-ro da-go gaur.

Ez da bi-zi be-ar ja'te-ko.

A-zi gaiz-to-a, be-ra sor-tu
oi da.

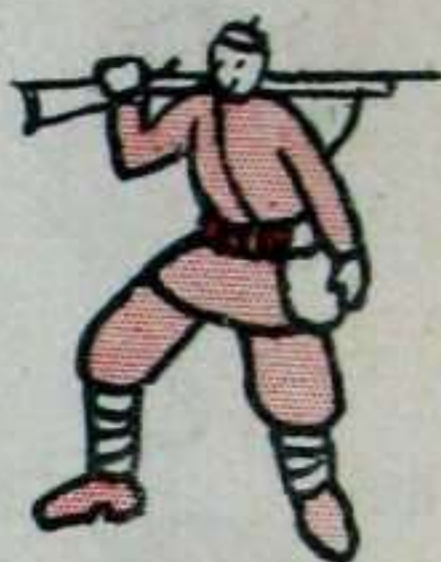
A-be-re gaiz-toa da go-ro-
to-a.

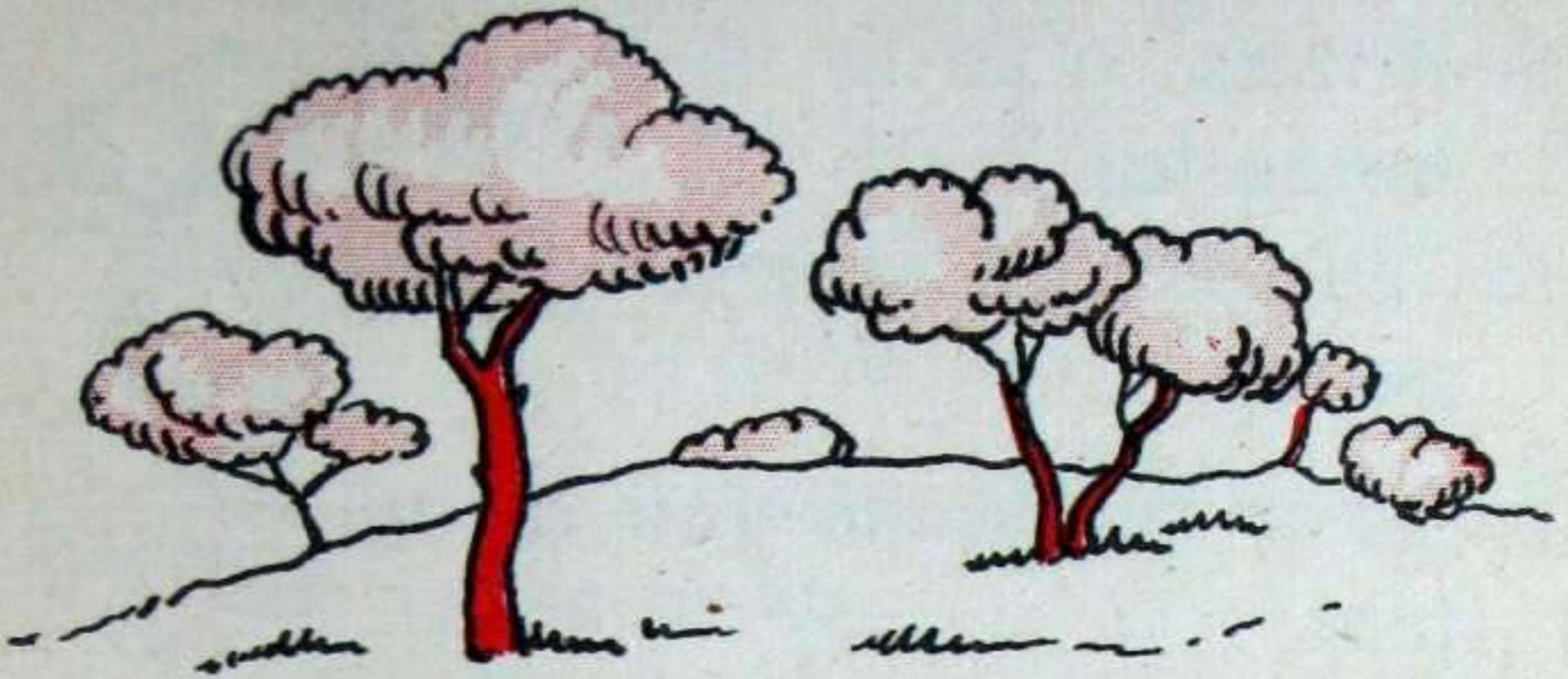
A-diz-ki-de-ga-be-ko bi-zi-tza
au-zo-ga-be-ko e-ri-o-tza.

Gauz gaiz-to, ez da i-ñoiz
bu-ka-tu-ko.

Goiz je-ki-a goiz go-se.

Ne-kez ar-tu-ta-ko gau-za,
ne-kez u-tzi.

ZUAITZAK

Ek Uk Ik Ok Ak
ik ek ak ok uk

A-diz-ki-de be-ri ba-te-ga-tik,
ez u-tzi za-ra.

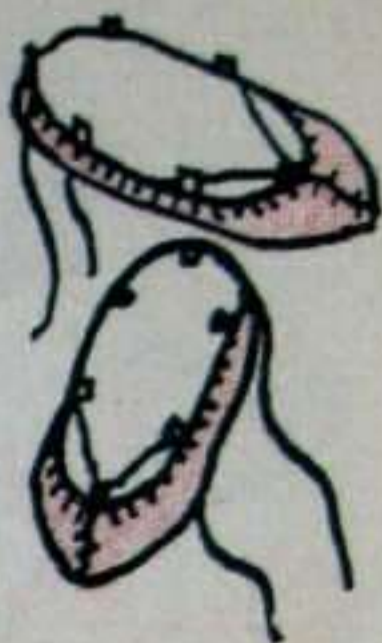

A-diz-ki-de o-nak be-ar-ga-
ra-ye-tan e-za-gu-tu oi di-ra.
A-gu-re o-na-ri, ez a-te-rik
i-txi.

As-ti lu-ze-ak gu-zi-a az-tu.
Ar-do go-zo-ak lau be-gi,
ta o-ñik ez.

A-ri-tzak a-za-la a-me-tzak
be-ze-la;
ta za-rák ez gaz-te-ak be-
ze-la.

Ar-lo-te-a-ri e-ma-yok a-ráu-
tza;
es-ka-tu-ko dik zo-tza.

A-rá-no-ak be-re lu-mak
be-ar, txe-pe-txak e-re bai.
As-ko ba-dek as-ko be-ar-
ko dek.

Au-rák a-zi, ne-ke-ak a-si
Au-rák ez ba-du ne-ga-řík,
ez du ar-tu-ko bu-la-řík.

Ba-koi-tzak be-re o-pi-lá-ri
i-ka-tza.

A-zak be-re kir-te-na, ta a-
ri-tzak be-re a-ri-ko-a ez-
pa-la.

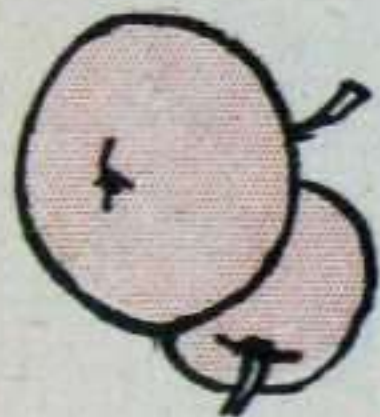
Be-ri-ke-ta as-ko du-e-nak,
gauz on gu-txi.

Bu-ru-rik ez du-e-nak, bu-ru-ko be-a-rik ez.

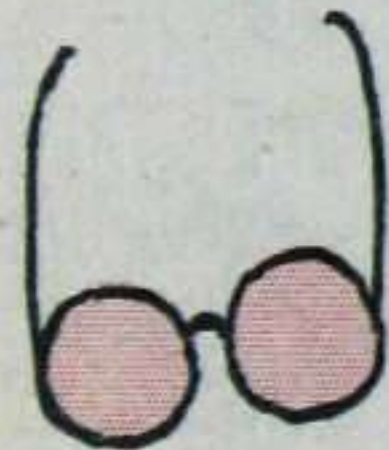
E-gi guz-ti-ak ez di-ra o-nak e-sa-te-ko.

E-guz-ki-a no-ra za-pi-ak a-ra
Gaitz guz-ti-ak be-re gai-tza-go-a.

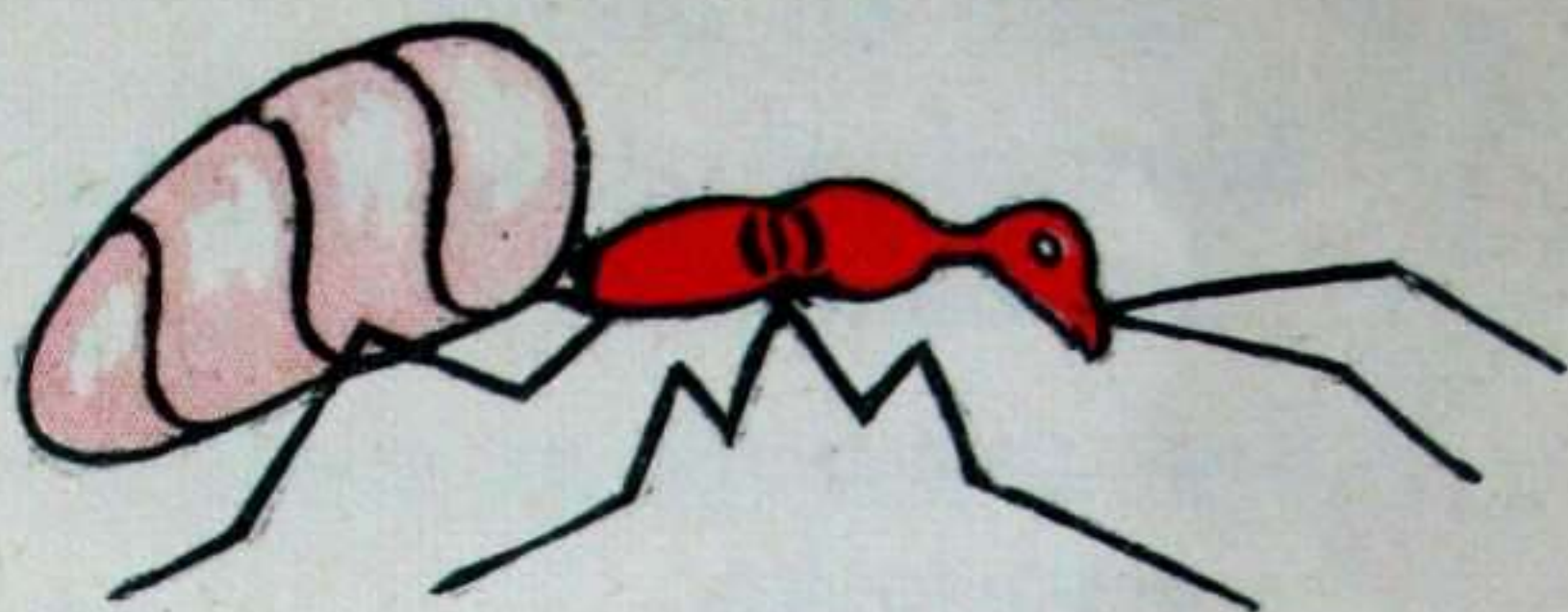
I-di-a a-da-ri-tik e-ta gi-zo-na i-tze-tik.

Nai nu-kez e-ta ba-nu-kez
baz-ter gu-zi-ak be-te-ak
zeu-dek.

Txo-ri fa-fa-rik, a-bes-ti fa-fa-ra.

U-tzi zak o-na o-be-a-ga-tik.

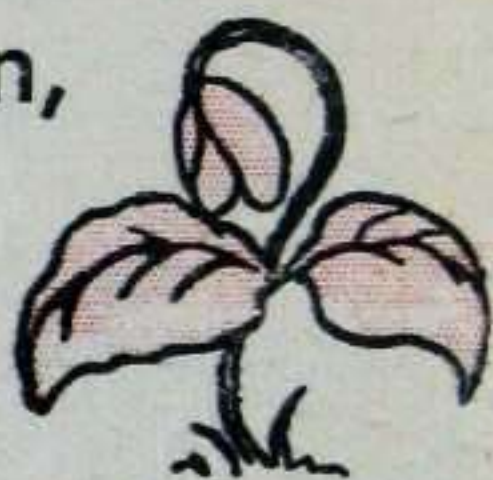
TXINGURÍ

On En Un In An
in on an un en

A-zi-ti-k da-tor lan-d'a-rea.

A-za-ri za-ía-ri i-ñe-a joan,
ba-ñan an-tza ez.

Aun-tza la-íe-ra.

A-te-an u-so e-txe-an o-tso,
a-la-ko bi-zi-ke-ra gaiz-to.

Jan be-ar da bi-zi i-za-te-ko.

Gauz o-nak, i-raun-kor.

Gaur e-gin al de-ke-na ez
biar-ko u-tzi.

Ga-ba, go-ga-pe-nen a-ma.
E-txe gu-zi-tan la-ía-tzak
bel-tzak.

A-gin-du-a zo-ía, e-san oi da.
Ai-de-ak al-bo-an, ba-ñan
or-tzak a-bo-an.

Ai-ta a-sa-bai u-tzi, ta gai-
te-an on be-ti.

Aun-diak aun-di-ro.

A-o i-txi-an ez da sar-tzen
el-bi-rik.

A-ri-a me-e-ne-an e-ten-tzen
da.

A-ri-an-a-ri-an ze-tzen da
bur-ni-a.

A-íai aun-di-ak ja-ten du
txi-ki-a.

Ar-tzen da-na, zor-tzen da.

Ar zak i-zen o-na ta e-gi-
zak lo.

Au-ře-ra be-gi-ra-tzen ez du-
na, a-tze-an da-go.

Be-rez on da-na, ga-ñe-ra ir-
te-tzen da.

Be-ti on-gi nai du-e-na, maiz
gaiz-ki.

Bur-nia be-ro da-go-a-ne-an
jo be-ar da.

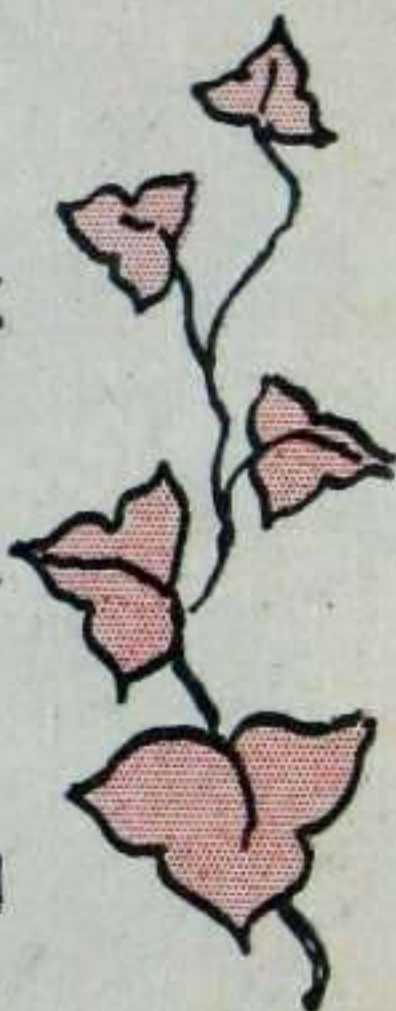
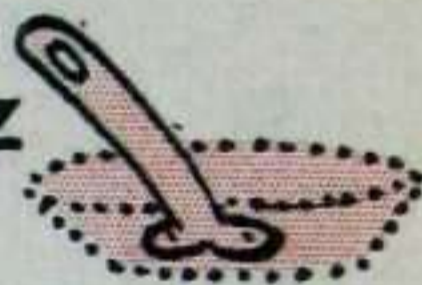
Da-bi-ġen a-ří-a-ri e-tza-yo
go-rol-di-o-rik lo-tzen.

Da-go-a-ne-an bon-bon, ez
da-go-a-ne-an e-gon.

Dan-bo-lin or-dain-du-ak so-
ñu txa-ía jo-tzen du.

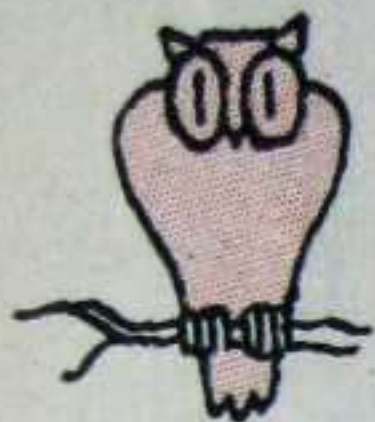
E-do-zein i-ġek be-re ge-re i-za

E-gin ta e-gin ta i-ra-ba-zi

e-zin.

E-gi-zu on ez ja-ki-ña-ren
non.

Ne-ka-tzen da e-ma-ñe-a, ba-
ñan ez ar-tza-ñe-a.

Oi-tu-ra o-men da bi-ga-ñen
i-za-e-ra.

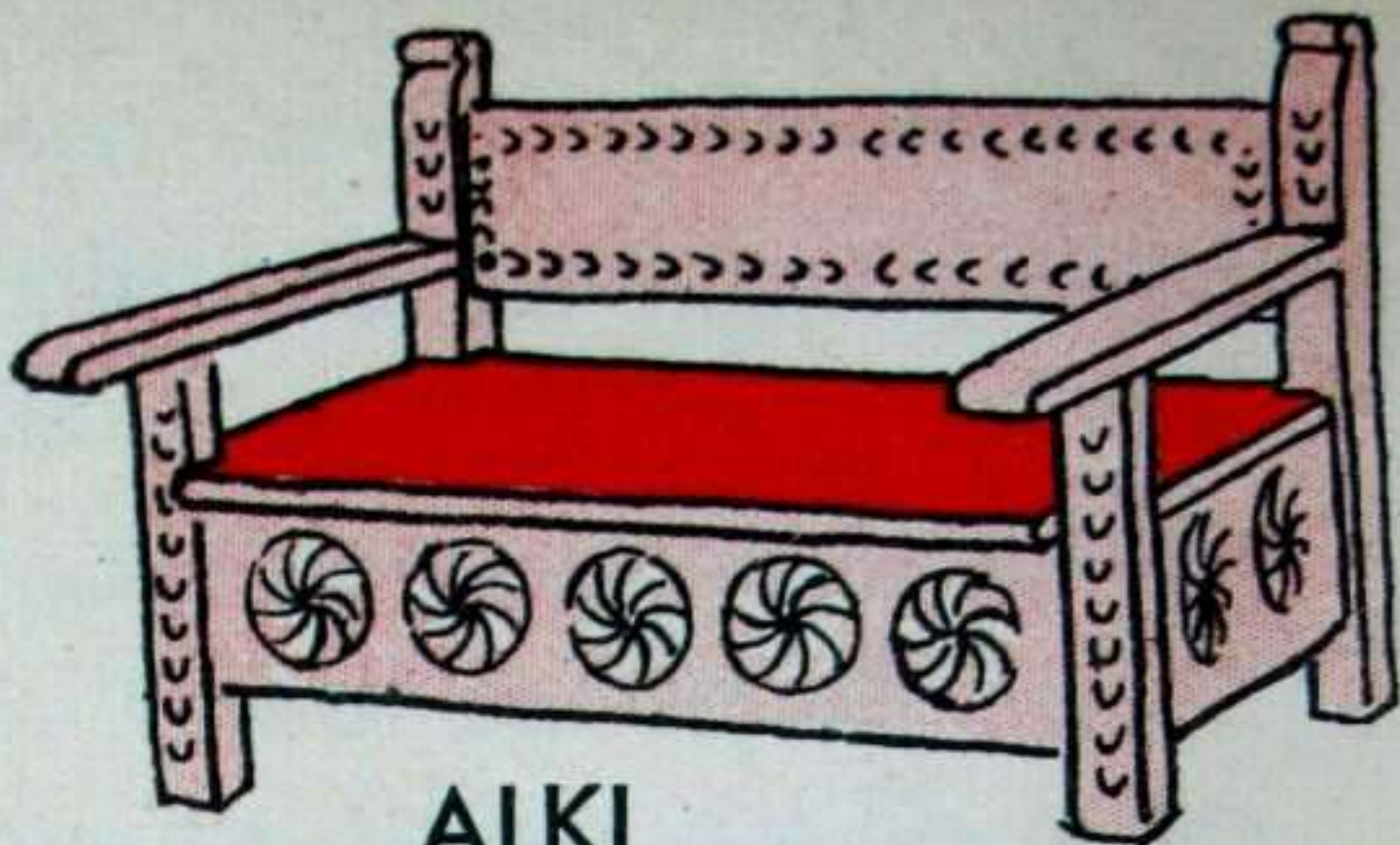
On-tzi-an na-gu-si as-ko di-
ra-ne-an a-ñan-tza gu-txi.

U-ñu-ti-ko in-txau-ñak a-ma-
lau; ber-ta-ra-tu-ta lau.

Zu-ñan-ren za-ke-lak, bi zu-lo.

Go-ros-ti-an go-ros-ti ta Do-
nos-ti-a'n Do-nos-ti.

ALKI

El Ul Il Al Ol

al el ol ul il

Go-goz-ko to-ki-an al-da-pik
ez.

Us-te-ak, al-de er-di-a us-tel.

O-tso go-se-a i-bil-ta-ri.

E-txe u-tsa, is-kan-bil u-tsa.

O-riil eu-ri-te, ur-te o-gi-te.

Ai-ta bil-tza-ġe-a-ri, se-me on-
da-tza-ġe.

Al de-gun be-ze-la, ta ez nai
de-gun be-ze-la.

Al-di gal-du-a ez da a-rá-
pa-tzen.

Al-per e-gon e-ta al-per-la-
na e-gin, bi-ak ber-din.

A-mu-ko ta i-l̄e-ti-a al-ka-́ren
on-do-an txa-́rak di-ra.

Al-de gu-zi-e-tan ez da e-
der e-gi-a.

As-ko da-kik bi-zi-tzen bal-
din ba-da-kik.

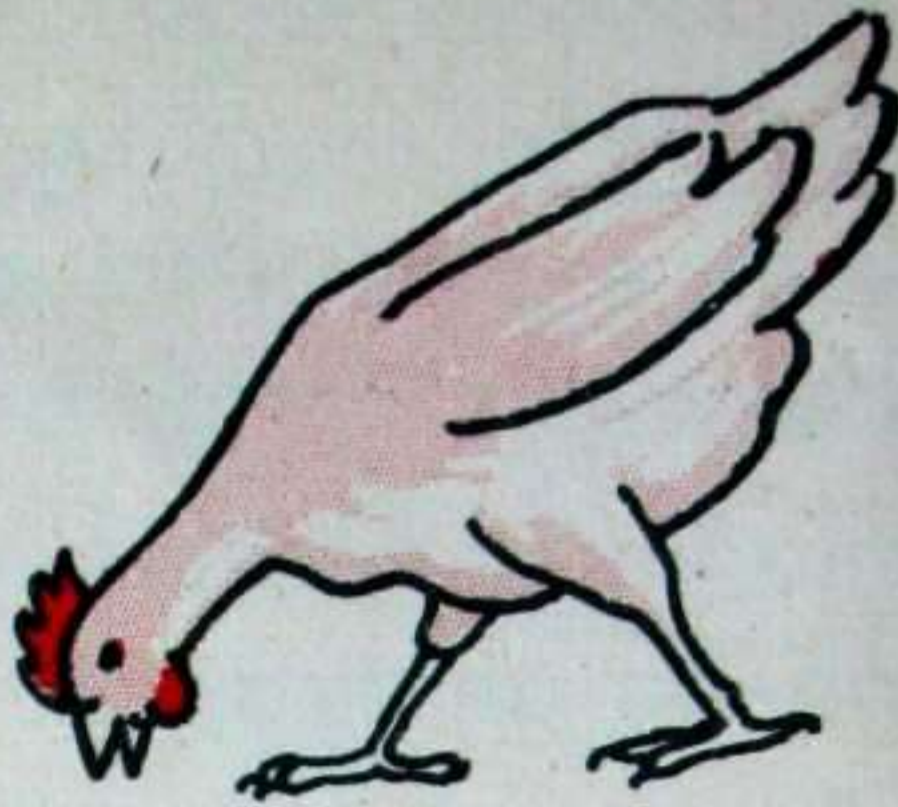
E-guz-ki ta eu-ri E-pa-l̄a-ko
e-gu-ral-di.

Be-ti-ko i-tu-te-ak a-́ri-a zu-
la-tu, ta al-di lu-ze-ak gu-
zi-a az-tu.

Zuk e-gin de-za-zu-ke-na ez
bes-te-ri e-gin a-zi.

I bil-ta-ri ga-be-an, lo-ga-le
goi-ze-an.

OĪAXKO

Ix Ox Ux Ax Ex

ex ix ux ox ax

E-ró-tan be-ta; bi-de-an. lax-
ter-ka.

Gi-zon o-ri kax-ka-ía da.

U-me bix-kor ta zo-li-a.

Nai-ko ix-ti-lu a-te-ra du.

O-so kix-ka-li da.

Bei o-ri go-íix-ka da ta bes-

te u-ra o-rix-ka.

Gau-za pix-ka e-ka-ří di-o.

I-ĭe kix-ku-řa du.

Txix-tu-a jo-az al-de e-gin
zu-en.

A-te-a ix-ten a-ri da.

Men-di-tik jex-te-ra-ko-an.

Pix-ti gax-to-a da ka-ta-mo-
tza.

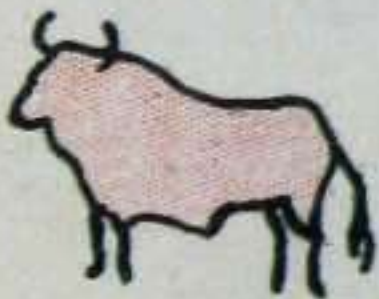

O-so max-ter lan-gi-ĭe-a du.

U-me o-ri max-ka-řa da-go.

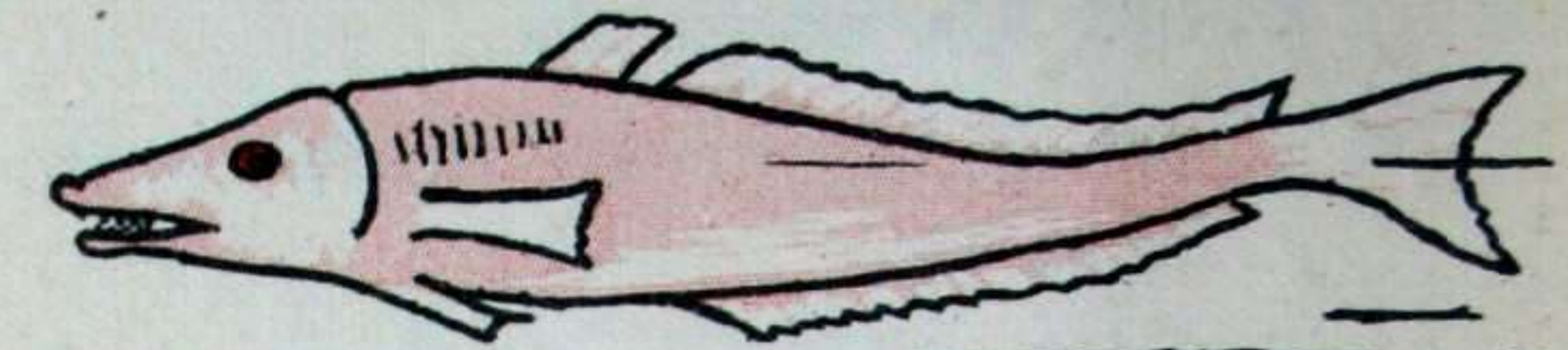
Pox-po-lin e-de-řa e-gan i-
ku-si de-gu.

I-dix-ko po-li-ta e-ro-si de-
zu.

Ku-lix-ka txo-ri txi-ki-a da.

Bi u-me-kořkor e-to-ří di-ra.

LEGATZ

Atz Utz Etz Itz Otz
itz etz utz otz atz

A-di-tza-ġe o-na-ri, itz gu-txi.

Al-di jo-a-na bi-ur-tzen gaitz
da.

A-ritz as-ko dan ur-te-a,
bes-te-ak ba-ño ez o-be-a.

A-řo-tza-ren e-txe-a zo-tzez,
zo-tzez e-re gai-tzez.

A-řotz-e-ři, o-tso e-ri,
A-řo-tzak es-ku-a latz.

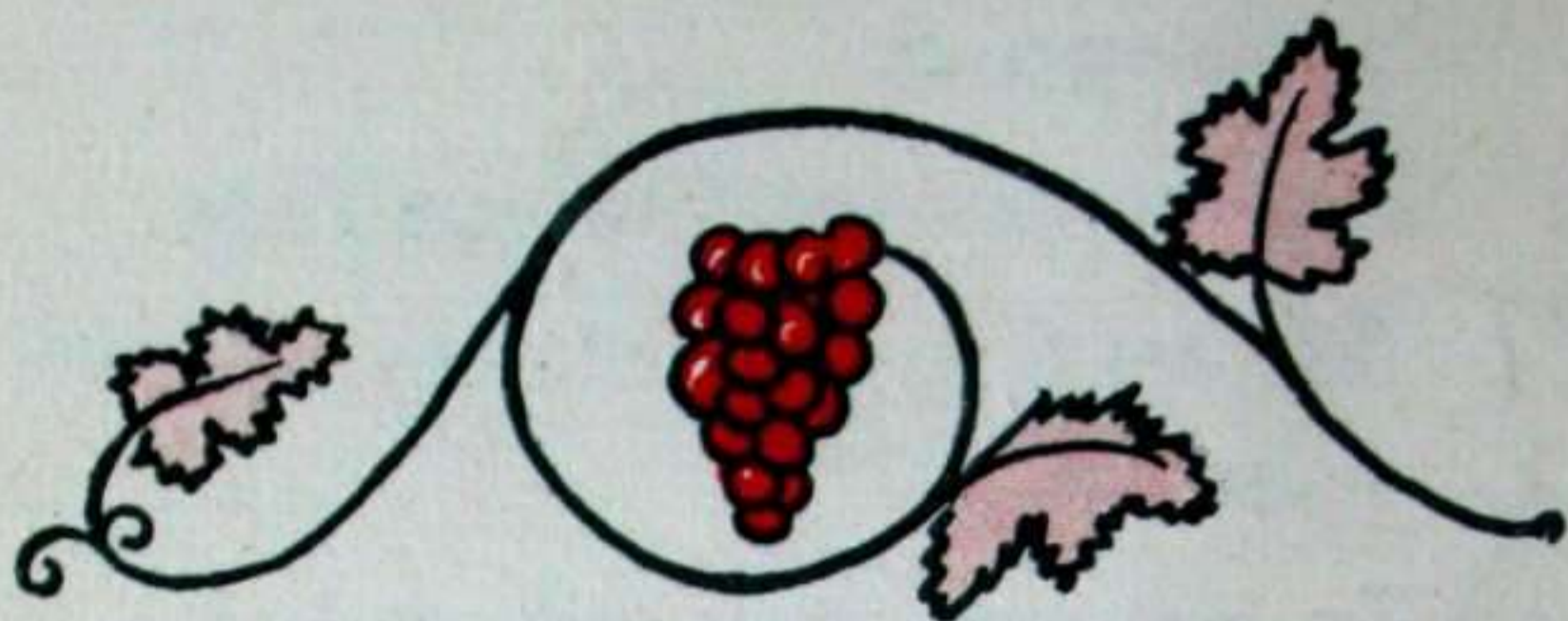
Ba-ratz ta u-sa-te-gi, a-be-
ras-ga-ri.

E-gi-a da latz ta ga-ratz.

Zu be-ti e-ro: otz ez da-na
be-ro.

Zu-ga-rotz txa-rak, txir-lo-ra
as-ko.

MATS

Ets Its Ots Uts Ats

its ats ots ets uts

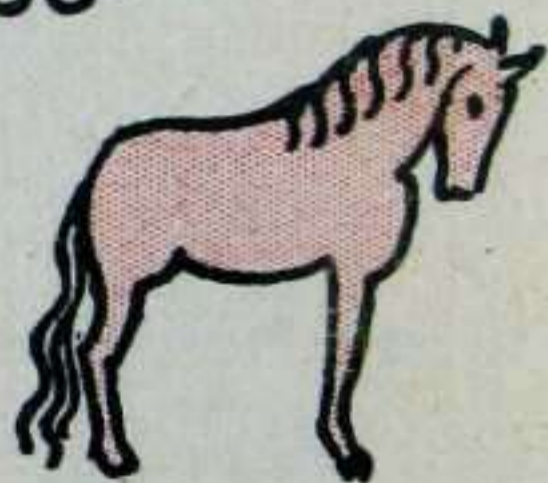
Ez itz e-gin, ez ba-da nai
uts e-gin.

A-be-rats i-za-te-a ba-ño,
i-zen o-na o-be-a-go.

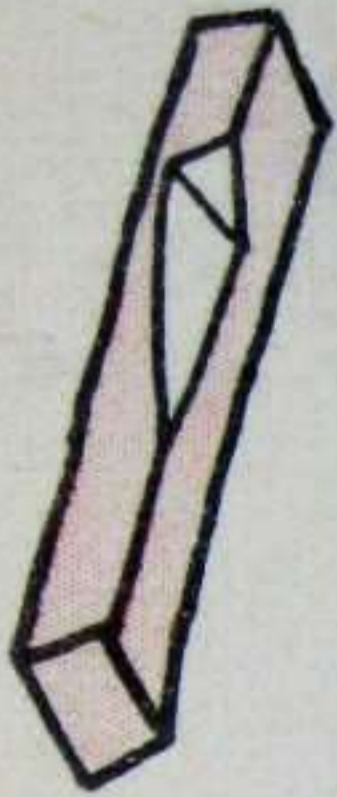
A-be-ra-tsa ge-zur u-tsa, be-
ar-tsu-a a-mets u-tsa.

A-rás go-ri, goiz ai-ze.

Goiz go-ri, a-rás eu-ri.

Itsas-gi-zo-na-ren e-maz-te-a,
goi-ze-an se-nar-dun, a-
ra-tse-an a-lar-gun.

I-tsa-so-ak e-ře-kak, i-tu-ři-
ak e-ta i-ba-yak i-ren-tsi.

Lots gu-txi du-e-na, e-ři-a-
ren ja-be.

Las-toz-ko i-sa-tsa du-e-nak,
a-tze-ra be-gi-ra.

Na-gi-a be-ti lan-tsu.

I-sats lu-ze-dun zal-di-a.

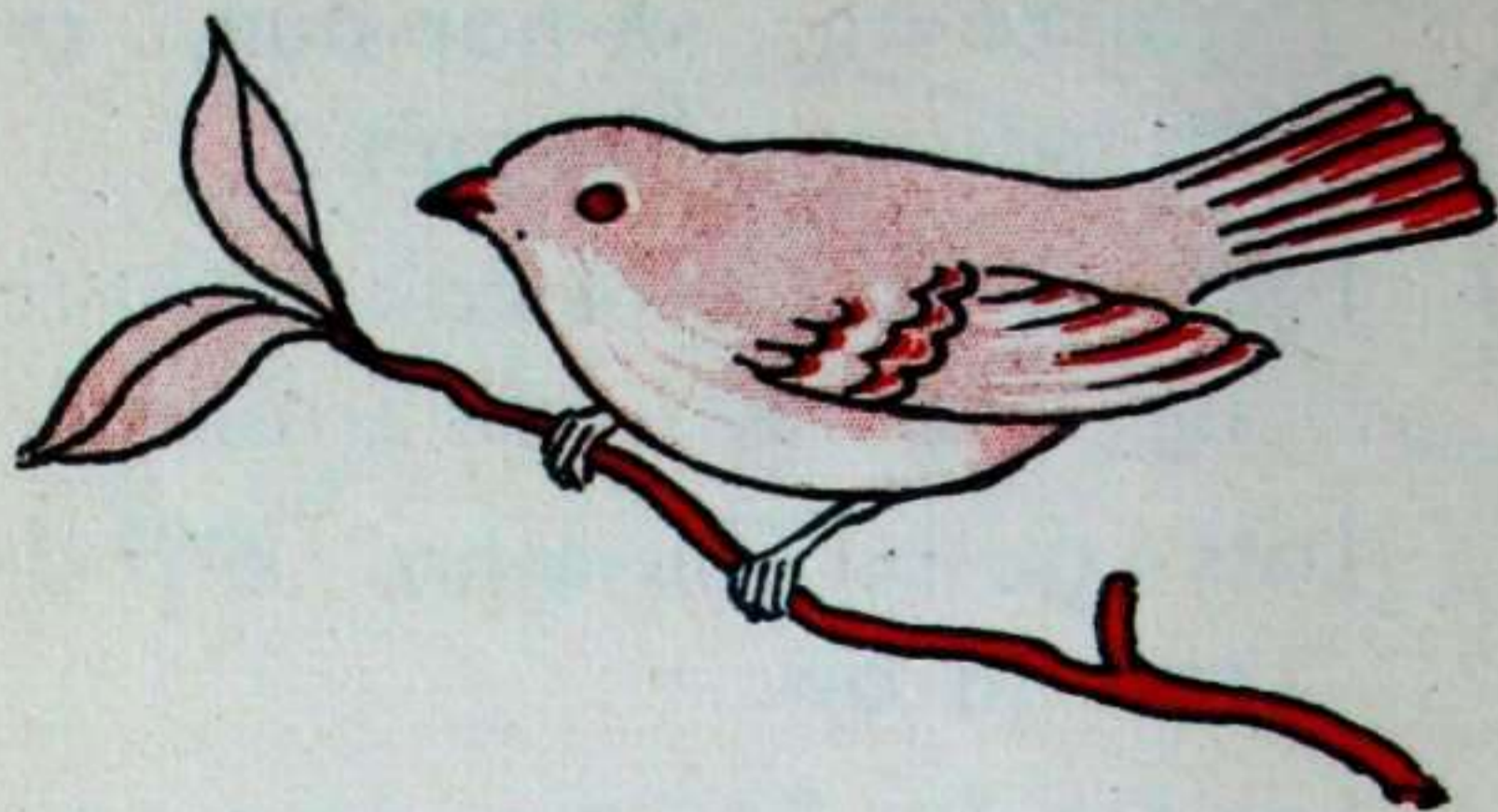
A-mets e-gin o-men zu-en.

A-kats aun-di-a e-gin dio.

A-řautz be-ro-be-ro-a e-
řauts ga-ñe-an be-ro-tu-a.

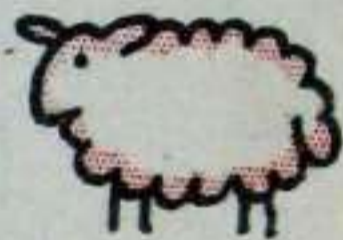
Jan zu-en gu-zia sits ta bits.

TXEPETX

Atx Etx Otx Utx ltx
etx itx atx otx utx

Ar-di txi-ki-a be-ti bil-dotx.
Mo-ko txo-rotx, zu-ze-na du.
Txotx-ga-ñe-an ze-gon txe-
petx li-ra-ña.

Sa-gar au min-katx ta gor-
di-ña da.

Nes-katx au o-so a-zi da.

1

at et ot ut it

E-ga-ří da-go-a-na-ren-tzat
ur loi-rik ez.

Nai de-ke-na i-re-tzat, bes-
te-ren-tzat.

Nor-be-ra be-re-tza-ko ez
da-na, ez da i-ño-ren-tzat.

A-ma, e-ka-tzu mu-xu bat.

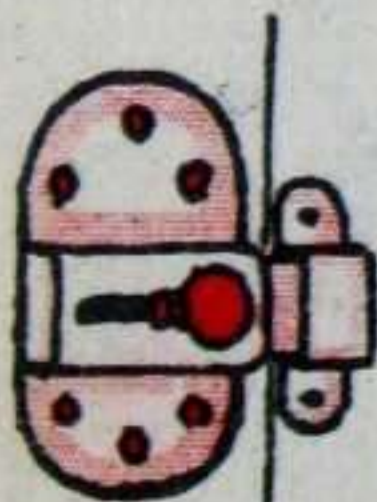
Be-giz jo-a dau-kat.

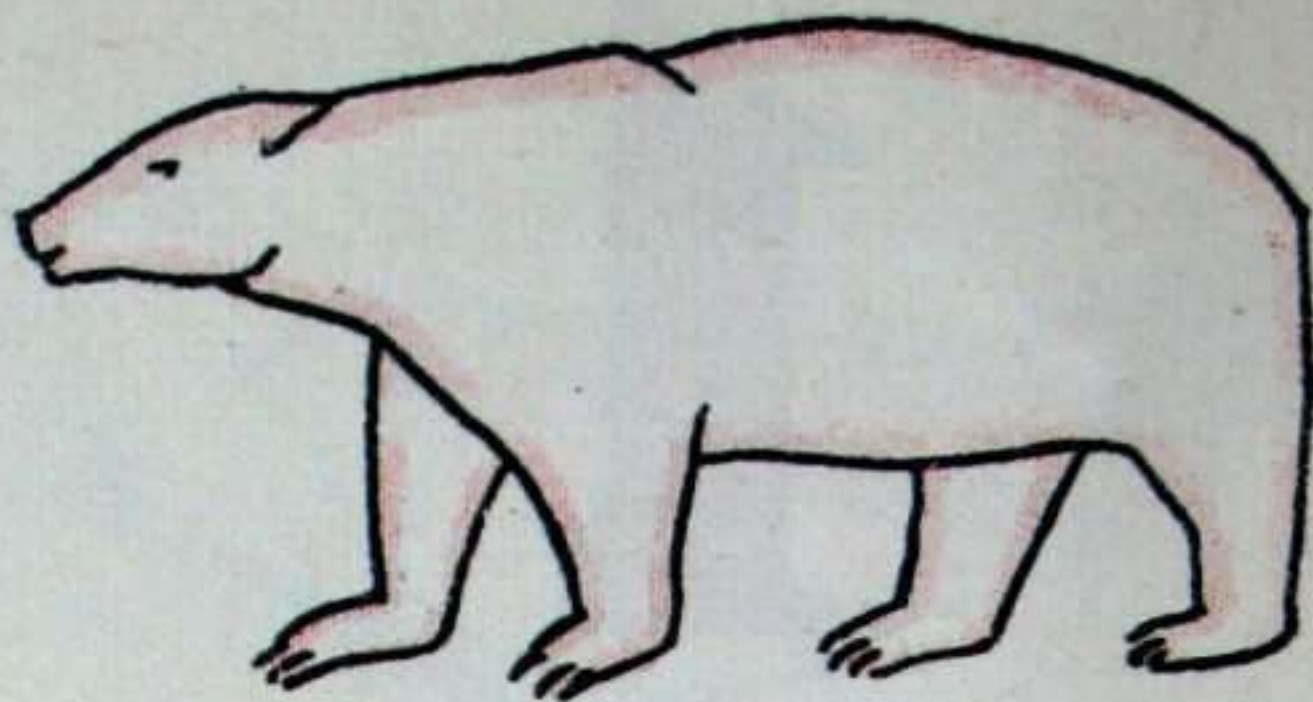
Nik ai-ta ba-det.

Sa-gar bat e-man dit.

Gaur bi-al-du-ko di-zut.

E-men e-ka-ří diz-ki-tzut.

ARTZ

ltz, ntz, rt, rtz, rz, sk, st

Beltz guz-ti-ak ez di-ra i-ka-
tzak.

Zar-ta-gi za-^áak per-tza-ri:
o-a or-ti-kan beltz o-ri.

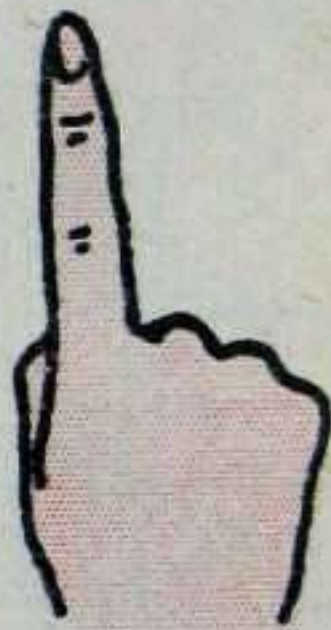
Za-bitz zu-zen be-ti.

U-me-ak zintz e-gin zu-en.

Ai-ta-ren antz gu-txi du.

Bart a-mets e-gin det.

Za-la-par-ta e-de-^áa a-te-ra
di-gu.

On-tzi-ak zart e-gin du.

Ertz ba-te-tik bes-te er-tze-
ra-ño.

Ertz zo-ró-tza du.

Bost a-nai di-tu.

E-men-txen da-karz-kit.

Aus-te-an krask e-gin zu-en.

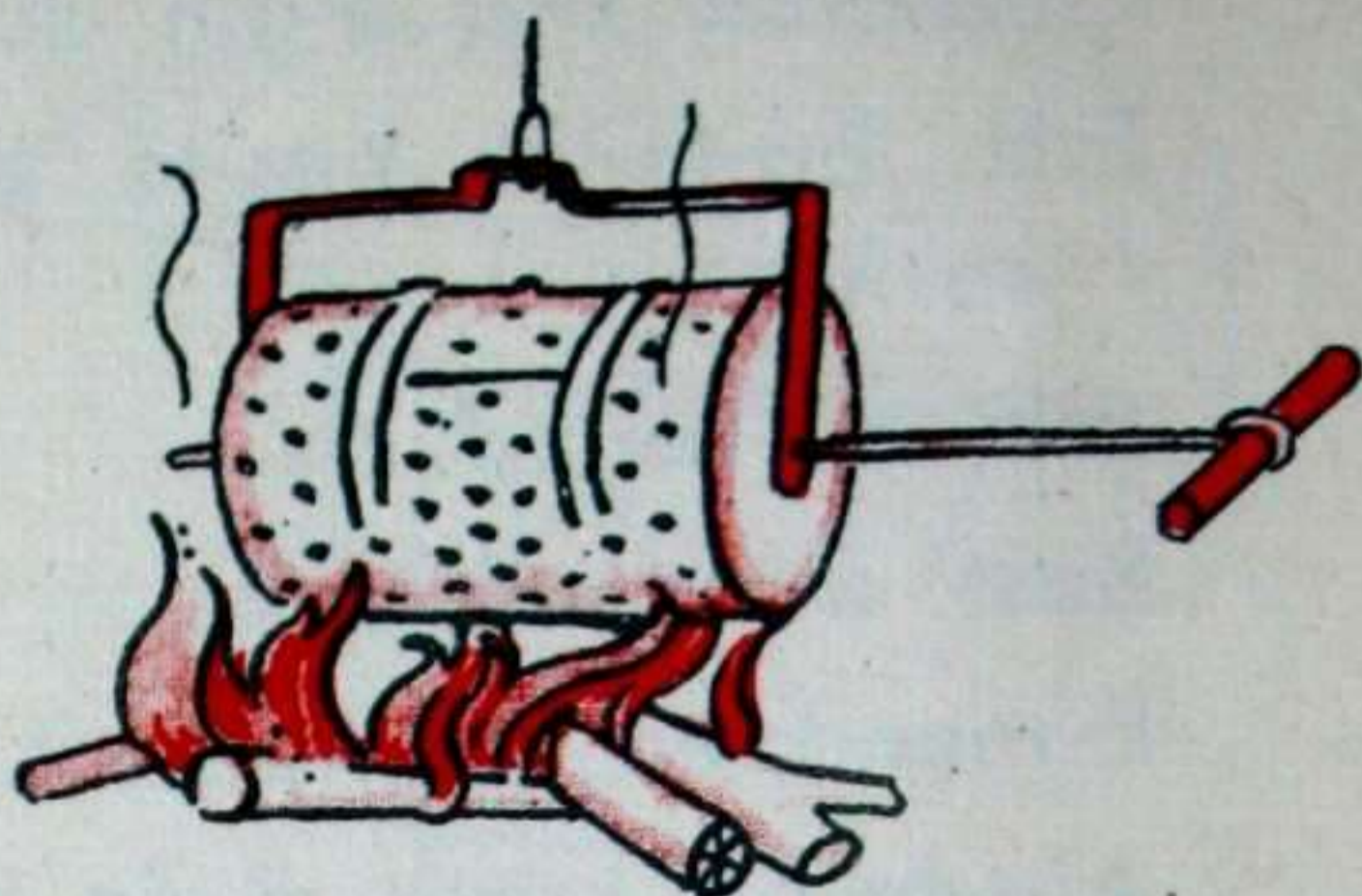
Ka-rásk ka-rásk ja-ten a-ri
zan txa-ku-ía.

O-be da txo-ri bat es-ku-an,
ta ez bost ez-ku-íe-an.

I-rist e-gin ta ia e-ro-ri zan.

rk

Nork be-re opi-ĭa-ri i-ka-tza.

Nork no-ri, zar-ta-gi za-řak per-
tza-ri, u-ti-kan beltz o-ri.

Nork be-re go-go-ra e-gi-ten du
e-txe-a.

Nork da-bi-ĭen bi-de-ak a-řa-pa-tu
oi du.

Ark e-ka-ři-ko du.

AMAR ZENBAKIEN IKUŔAK

Zenbaki guztiak idazteko amar zenbaki-ikur baizik
bear ez dira.

ONA EMEN BEREN IZEN TA IKUŔAK:

Bat	I	idazten da	1
Bi.	II	" "	2
Iru.	III	" "	3
Lau.	IIII	" "	4
Bost.	IIIII	" "	5
Sei.	IIIII I	" "	6
Zazpi.	IIIII II	" "	7
Zortzi.	IIIII III	" "	8
Bederatzi.	IIIII IIII	" "	9
Uts.		" "	0

ASTEKO EGUNAK

Astelena	Ostirala
Asteartea	Larunbata
Asteazkena	Igandea
Osteguna	

IĪAK

Ilbeltza	Uzta
Otsaĭa	Dagonĭa
Epala	Agoġa
Joġala	Uġia
Oġila	Azaroa
Garagaġila	Lotazila

URTEAROAK

Udabeġia	Udazkena
Udara	Negua

UDABEÍA

Negua joan zan eta Udabeía etoí zai-
gu. Mendi goituetako elurak poliki-poliki
urtu dira, eguraldia asko epelduaz. Orain-
dik maiz ebia egiten du, eta noiz-edo-bein
aizearen txistua entzuten degu.

Bañan loreak azaltzen asi dira; muño,
aldapa, txoko ta bazteñak lore ori ta zuriz
betetzen ari dira. Ta bai usai edeña dutela!
Zuaitzak oraindik ostorik ez dute, bañan
kima beñiak adañetan agertzen dira. Zelai-
txoetan, emen eta an, ikusten ditugu artal-
de txuriak beren ardiak belar gozoa jaten
ari dirala.

Ain aldi luzaroan ixilik egon diran txo-
ritxoak entzuten asten gera; kukua nun nai
kukuka ari da, eta ormatxori, txigu ta txan-
txangorien txoñotxioak atsegiñez entzuten

dira. Beren kabitxoak egin dituzte; batzuetan arauztxo politak daude eta beste batzuetan txori jayo-beñi batzuek aboa txabalik arkitzen dira; beren gurasoak zomorro txikiak ekartzen dizkate, jan dezaten.

Mitxiñikak beren margo ederdun egaz batetik bestera dabiltz gure begien zoragarri. Loretik lorera erleak beren lanean dabiltza.

Enarak Egoaldetik, neguan ere beroak diran tokitatik, itzuli dira beren txioaz aizea beterik.

Onetsia izan dedila gure gogoak ainsteste alaitzen dituen Udabeñi edeña!

IKASGAYAK

Zein da urtearen lenengo urtearoa? Noiz asten da Udabeña? Noiz bukatzen da? Udabeña negua bezin otza al da? Zuaitzak oraindik ostoa gabe al daude? Zein ari dira abesten basoetan? Zer ari dira txoriak? Zer txori ikusten ditugu baso eta mendietan?

UDARA

Eguzkiak gain-gañetik bere beroa egu-
netik egunera geyago bialtzen digu: Uda-
ran gera. Zuaitzak ostoz oso jantzi dira.
Txoriak, alai ta pozik, batetik bestera ez dira
aspertzen abesten eta egaka ibiltzen. Be-
lardietan kilkeñak bere kir-kir-kiña, gelditu
gabe, jotzen dute.

Eguzkia oso goiz jekitzen da. Egua-
dian batez ere bero da, eta itsasoan bus-
tialdi bat artzeko gogoa ematen digu.

Egun luze baten azkenaldian eguzkia
sutan bezela sartzen da, eta ondoren iza-
rez betetako gau eder ta atsegiñak biltzen
gaitu.

GALDEAK

Noiz izaten da beroena? Noiz jekitzen
da Eguzkia? Noiz sartzen da? Txoriak zer
egiten dute Udaran? Zer nayago dezu o-
tza ala beroa? Zein aritzen da belardian
kir-kir-kir? Gabean zer ikusten dira ortze
edo zeruan?

UDAZKENA

Egunak laburtzen ari dira. Bero aundirik ez du egiten bañan giro edeña dago.

Udara joan da eta Udazkenean gera.

Urdare, sagar ta beste igali edo frutak biltzeko garaya da. Aldi gozo ta atsegiña.

Gure mendietako garoak oritzen asi dira, urrezko margoa artuaz. Mendiz-mendi ibiltzeko garai edeña da.

Bere azkenaldean ostoa eroritzen da.

Bañan ikaskizunak beñiz asteko aldia ere etoñi da. Jakiteko, ikasi egin bear da.

GALDEAK

Noiz asten dira egunak laburtzen? Zer dator Udararen ondoren? Bero asko egiten al du Udazkenean? Zer biltzen dira aldi ontan? Zer egiten du ostoak Udazkenean?

NEGUA

Negua da urtearen aldirik otzena ta atsekabierna. Egunak laburak dira, ebi asko egiten du eta noizean bein elurak mendigariak zuriz jazten ditu. Bestetan, zerua ilun ta goibel dago.

Neguan dira ere Eguarrik eta Eregegunak. Egun oetan, batez ere, suaren ondoan atsegin izaten da ipui zarak eta euskal-abestiak entzutea:

Ator, mutil, etxera,
gaztain zimelak jatera,
Gabon-gaba jai egiteko
aitaren t'amaren ondoan...

GALDEAK

Noiz asten da Negua? Noiz bukatzen da? Egun luzeak ala laburak ditu? Eta gabak? Zeruak zer margo izaten du? Eta mendiak? Zer egiten dezute Eguaritan?

IDAZTI ONEN MAÑEZKI TXIKIAK ADIERAZTEN DUTENA:

Oñaldeak.

- 4 g. Aga. Ogi. Igo.
5 » Abe. Ebi. Begi.
6 » Sagu. Segá. Suge.
7 » Amu. Ume. Mai.
8 » Zagi. Ziza. Zozo.
9 » Kea. Kabi. Usakume.
10 » Onena osasuna. Neke gabe bizi nai. Nagusi
oso ona.
11 » Lasai-lasai lo. Leka. Leyoko amona.
12 » Ate. Katu. Talo.
13 » Aita deika da. Lodi-loditua dago. Nekatua zego-
ela dio.
14 » Bai ume potoloa. Pelota. Toki epela da au.
15 » Iñi-pañe año-año. Iña-iña. Aur eder eta lerdena.
16 » Arto. Ur garbi-garbia. Igari.
17 » Ur-bila sula darama. Ilargia iluna dago. Basolo
au ila dago.
18 » Agiña. Iñora ibilieziña du. Oña.
19 » Gaxotuta kañaxika ari da. Katua. Xomoño luze ta
medaña.
20 » Oloa uxatuta Telatuko ituxura. Xaguxaña.
22 » Txabola. Txakur txatxua. Txapela txikia du.
23 » Txefia. Kutxa. Txapela.
24 » Ama, ekatzu muxu. Gatza. Etxea.
25 » Oñatza. Biotza. Eñatza.
26 » Ona isatsa ta eutsi zayozu. Atsoari gona autsi dio.
Toki añitsua.

Oftaldea.

- 27 g. Otsoa. Sitsa.
28 » Soñekoa. Jo ta jo ari da. Soñeko jatofa dakar.
29 » Tota edo pafafa txafa da. Taka-taka umea dijoa.
30 » Tau-tau-tau txakurtxoa ari da.
31 » Upela ustu da. Ostoa. Puskatu da.
32 » Eskumutufa. Astoa ostikoka.
33 » Azta. Buruz bera erori da. Ez ur ez ardo.
34 » Eztia. Eiztaria.
35 » Adafak. Aizkorak. Intxaufak.
36 » Abarkak. Guraizeak. Zuri ta beltzak.
37 » Geiziak. Sagañak. Betaufekoak.
38 » Auntza. Azitik dator landarea. Azaria.
39 » Beartsuari lagundu. Arian-arian zetzen da burnia.
Añai aundiak jaten du txikia.
40 » Eztena. Kirtena. Untza.
41 » Ontza. Añantza.
42 » Odolki. Alpeña. Aldapa.
43 » Orduaria. Eguzki ta euri, Epalako eguraldi. Al-
per egon eta alper-lana egin, biak berdin.
44 » Ixkindoi. Kulixka.
45 » Iñe kixkuña du. Poxpolin. Idixko.
46 » Gernika'ko Aritza. Erlauntz. Arotz.
47 » Eñautsa.
48 » Isats luzedun zaldia.
49 » Akats. Añautz bero-beroa eñauts gañean berotua.
50 » Ardi txikia. Moko txofotx, zuzena du. Sagar
minkatx eta gordiña.
51 » Sagar bat eman dit. Krisket.
51 » Giltz. Beatz.
53 » Iñixt egin eta ia erori zan.
-

EUSKAL-ABEDEA

IZENAK		IZENAK	
A	=a	P	=pe
B	=be	R	=ere
D	=de	Ř	=eře
E	=e	S	=ese
G	=ge	T	=te
I	=i	Ť	=fe
J	=ja	TS	=tse
K	=ka	TX	=txe
L	=ele	TZ	=tze
Ĺ	=eĹe	U	=u
M	=eme	X	=xe
N	=ene	Y	=ye
Ñ	=eñe	Z	=zeta
O	=o		

